GIÁ BÁO MỖI SỐ: 0$04 NGÀY CHỦ-NHẬT 21 NOVEMBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 176

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bảo-hộ, Trung-kỳ, Ai-lao, Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9$00	4$50	2$25	
Ngoại-quốc	14$00	7$00	3$50	
Các hàng và các công-sở	10$00	5$00	2$50	

Mua năm báo có kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Mua ngoài mua báo xin gửi trả cho bằng mandat.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LOÃN

Adresse télégraphique : TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$15 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . 0$20 la ligne

Làm thế nào cho nước ta có được nhiều nhân-tài du-học ?

V

Nay muốn cho bạn thanh-niên trong nước, những người có tài theo học được, có chí theo học bền, dù là con nhà bần bạc cũng có thể đi học được đến chỗ đến nơi, mà mong có ngày trong nước có được nhiều nhân-tài du-học thì chỉ có một cách như sau này :

Hiện thời trong nước cũng đã có được một số ít người là những bậc vừa có kiến-thức, vừa có vị-vọng, vừa có tài-sản, trên được lòng tin của chính phủ, mà dưới có danh vọng với nhân-dân. Những bậc như thế, dù ở nước nào cũng vậy, cũng có cái nghĩa-vụ phải dìu dắt hậu tiến bồi dưỡng thiếu-niên; huống-chi ở một nước người còn hiếm. của còn kiếm như nước mình, thì cái trách-nhiệm đó mình càng không có thể suy-lụy cho ai được; đối với lũ dân sau trong nước, họ coi mình như cha chú mà tự họ đứng vào cái phận con, cha chú mà hoài bỏ con em, không nuôi không dạy, thì cái lương tâm làm sao yên được, mà cái mặt mũi còn ra thể nào; chính-phủ có lòng tin mình là chắc cậy ở mình hồ cứu được những điều thiên-tệ trong việc nước, làm tiêu tích được những mối phẫn uất bất bình của nhân-dân đối với chính-phủ, mà duy-trì cái đại cuộc bình an, nếu để cho hàng ngàn con người muốn học mà không được học, có tài mà chẳng thành tài, ngậm tủi nuốt hận, oán đời cầm vận, mà không có phương gì bài giải, thì chẳng là phụ cái lòng tin của chính-phủ lắm dư? Nhân-dân chúc vọng về mình là trông mong ở mình làm kẻ đỡ đầu, người trụ thạch xuất công xuất của mà gây dựng cho trẻ em được nên tay nên tấm, giúp sức cho xã-hội được nên mạnh nên khôn, nếu trẻ em thất học, xã-hội thiếu người mà nở khoanh tay mặc kệ, thì chẳng là hư cái danh vọng với quốc-dân dư? Nói tóm lại là những bậc người có cái trách-nhiệm dìu-dắt hậu tiến, bồi dưỡng thiếu-niên, tức là phải đứng lên chủ-trương cái công việc phái học-trò đi du-học vậy.

Nay làm thế nào kiếm ra đủ tiền để phái học-trò đi du-học ? Thiết tưởng những bậc người ấy phần nhiều đã là người có tài sản cả, thì tự mình đã có thể quyên trợ được một số khá to ; lại đều là những người có vị vọng thì cứ tập mọi người quyên trợ vào cũng có phần dễ; trên vốn được lòng tin của chính-phủ thì đứng lên lập một cái hội bảo trợ du học, lấy cái số tiền lời của mình quyên trợ với mọi người theo mình quyên trợ làm tư bản của hội, và yêu-cầu chính-phủ cho phép mở một cuộc số số trích nửa phiếu được độ năm ba mươi vạn thêm vào ; tư-bản hội đem gửi nhà băng, lấy cái lãi năm phân làm học-phí hằng năm cho các học-trò phái đi du học; số tiền lãi của hội không được mấy thì xin với chính-phủ cho quyền tiền góp của hết thảy các nhân dặng trong nước như về ngạch quan lại, về ngạch các sở các tòa thì ai nấy đều đã có số tiền lương, xin chính-phủ cho mỗi người mỗi tháng quyên trợ cứ tính theo một phần trăm, nhờ ngay các chỗ làm mang-đa lương khác trừ số ấy mà bỏ vào quĩ hội ở nhà băng cho; còn như các nhà nông thì tính theo mỗi mẫu mỗi năm thêm một hào, các nhà công thương thì tính theo môn-bài mỗi năm thêm một đồng, các dinh trấn thì tính theo thân-thuế mỗi xuất thêm giảm xu, cũng nhờ ngay các sở thu thuế thu giùm số ấy mà bỏ vào quĩ hội ở nhà băng cho, như cách chính-phủ bây giờ thu giùm tiền phụ cấp cho phòng thương mại cũng thu cùng với thuế mà trích riêng ra, chẳng có cái gì không tiện. Như thế thì cái phí-khoản du-học thật đã được dư-dụ đủ dùng. mỗi năm dự toán tất cả được bao nhiêu tiền, có thể cấp được bao nhiêu phần học-phí, thì lựa trong học trò tốt nghiệp các trường các-đẳng, tiểu-học, các trường trung-học và các trường cao-đẳng lấy những người thật có tài có chí theo học được là một số bấy nhiêu người; viết sang bên Pháp như mấy người Tây có lòng tốt cùng mấy người Nam dung-dẫn từ-tế ở bản ấy tổ chức thành một hội giám-đốc ăn học giùm cho; các học trò ở nhà phải đi phải đến trình giấy tại hội ấy, ai muốn học vào trường nào thì đã có hội ấy giới-thiệu; số tiền học-phí cũng cứ giao cho hội ấy từng tháng một, chiếu theo số học-phí vừa đủ không thừa không thiếu mà cấp phát cho từng người; nếu người học-trò nào mà hội ấy xét ra không chăm học, lêu-lổng chơi-bời thì lập tức đuổi về không cho học nữa. Cái số tiền trợ học đã có thường, người phái đi du học lựa chọn rất kỹ, người giám-đốc du-học kỹ thác rất chuyên thì lắt là có được nhiều người du-học thành tài, mà trong nước sau này sẽ có được nhiều nhân-tài du-học.

Hội lại định một cái lệ: phàm người nào do hội phái đi du-học mà sau học thành về nước, bắt kỳ làm chức sự gì hay làm nghề nghiệp gì, mỗi tháng phải tính theo số tiền thu nhập được, báo trợ cho hội một phần mười; lệ ấy có chính-phủ chuẩn nhận cho, không báo trợ không được. Như thế thì cái nguồn tài-sản của hội sẽ một ngày một có thêm; người du-học thành tài càng nhiều ra thì phí-khoản trợ học của hội càng rộng mãi, càng có thể cấp cho được nhiều người du-học, mà chẳng bao lâu nhân-tài du-học của nước mình sẽ không kém gì ở các nước văn-minh. Nhân-tài nhiều thì nước thịnh ở đấy chứ đâu. Xin ai có đề bụng đến nước nhà mau mau giải quyết cho xong cái vấn-đề ấy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 18 novembre 1926

Nước Pháp

Đảng xã hội cấp-tiến

Hội-đồng trị-sự của đảng xã-hội cấp-tiến đồng thanh ưng-thuận hai khoản, một khoản phản kháng những lời công-kích của M. Louis Marin, ủng-trưởng bộ trợ-cấp, một khoản xin rằng trong việc cầu phiếu ở ngoại-viện, những người trong đảng nên theo luật thống nhất, và giữ kỷ-cương.

M. Maurice Serraut chủ tọa buổi hội-đồng ấy, có nói việc Louis Marin thế là kết liễu, và không nên đem đến nguyên-lão nghị-viện nữa. Song ông có nói tuy vậy đảng xã hội cấp-tiến không chịu bỏ quyền tự chủ của mình, và tùy lòng với ai. Về việc tuyển cử nguyên-lão nghị-viện, hội-đồng không ưng kết liễn với chánh đoàn Marin.

Tại thứ dân nghị-viện

Thứ-dân nghị-viện đã bỏ về ưng-chuẩn số chi-tiêu của bộ Nông-phố.

Việc M. Maurice de Rothschild trong sở nghị viên đã được nghị-viện công nhận là hợp chính thức.

Bộ thương-thuyền

Quan-báo có đăng một bản lệnh tổ chức lại các sở trong bộ thương-thuyền, có giảm các khoản chi-tiêu, và hợp nhiều sở làm một. Trong đoạn khai mào có khen ngợi bộ ấy, có nói số thương-thuyền trước buổi chiến-tranh là 2.555.000 tấn, sau buổi chiến-tranh hạ xuống là 1.800.000 tấn, nay đã tăng lên là 3.500.000 tấn.

Nước Thổ

Hội liên-hiệp Á-đông

Boushdi Bey có ngỏ ngôn rằng trong cuộc hội-nghị với M. Tchitcherine ở Odessa không có bàn đến việc lập hội liên hiệp Á-đông.

Nước Anh

Việc thanh-giảm quân bị

Tại thượng nghị-viện, tể tướng Cécil có bày tỏ cái ý-kiến nước Anh đối với việc thanh-giảm quân bị. Ông có nói nhờ về các giao-ước Locarno mà gây nên một cái không khí tốt, khiến cho nước Đức phải giữ phần nhiều các khoản ước định. Tể-tướng có tỏ ý mong mỏi rằng việc chiến tranh bằng hóa-học và bằng tiềm-thủy-đĩnh sau này sẽ tiệt hẳn.

Việc thợ mỏ

Thợ mỏ không ưng các khoản của chánh-phủ hồi ý-kiến họ, song hồ trở lại làm việc rất nhiều.

Nước Bỹ

Về bản giao ước với Trung hoa

Chính-phủ Bỹ xin chánh-phủ Trung hoa phân giải về khoản phân tranh của hai nước, để độ trình tòa thẩm-phán quốc-tế. Nếu nước Trung-hoa không ưng đem việc ấy độ trình tòa thẩm-phán quốc-tế, thì tự ý nước Bỹ cũng sẽ độ trình tòa thẩm-phán.

Nước Bỉ

Việc bầu cử

Kết quả việc bầu-cử của hội-đồng quận-hạt, các đảng tán thành cho chánh-phủ được 120 chân, các đảng phản đối được 200 chân.

Nước Nga

Việc giao-tế với nước Pháp

M. Tchitchérine có hội kiến với quan đại sứ nước Pháp là M. Herbette ở Moscou. M. Tchitchérine không được mạnh, không khéo vì thế mà chưa đến Paris được.

Hội Vạn-quốc

Cuộc hội-nghị kinh-tế

Phụ ban hội-nghị của hội-đồng dự bị cuộc hội-nghị kinh-tế quốc tế định xin xét về bốn vấn-đề sau này :

1. Các điều kiện thế-giới về việc sinh thực và việc thương-mại.
2. Tình trạng các nghề mỏ than, nghề mỏ sắt, mỏ thép, nghề đóng tàu, nghề âm-tang, nghề điện khí, nghề hóa-học.
3. Cái ảnh-hưởng của tiền-tệ, của thương-mại, và kỹ-nghệ trong cái nỗi kinh-hoàng kinh-tế ngày nay.

[illegible] chất, ba người bị thương.

(*Dịch báo Tây*).

Ngày 19 Novembre

Tào-Côn với Ngô-bội Phu

Tào-Côn đem cấm cả tỉ tiền, cấp cho quân của Ngô-bội-Phu 18 triệu dollars, nhưng vì việc chia số tiền ấy, các tướng lại sinh ra mâu thuẫn với nhau, Ngô-bội-Phu rất là ngã lòng.

Bàn giao ước với nước Bỹ

Tòa nội-các làm thời lại mấy lời, rằng không ưng đem việc phân tranh Trung Bỹ độ trình tòa thẩm phán quốc tế.

Cuộc hội nghị Thiên-tân

Tại cuộc hội nghị Thiên-tân, đã có Trương-tác Lâm vào chức thống-đốc các đạo quân mãn Bắc.

A. R. I. P.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Nhờ quý báo chỉ bảo cho việc sau này thì tôi lấy làm đa tạ lắm:

Nguyên tôi có người bà con tên là V cùng người bạn tên là X năm 1918 rủ nhau đến nhà M. T vay một món tiền là 120$00, mỗi người chịu nhau tiền một nửa, mà vận-tệ thì người bà con tôi đứng vay, còn tên X thì đứng bảo lãnh, hết bạn thì người bà con tôi chưa lo mà giả được, thì chủ nợ đeo theo hoài, mãi đến tháng giêng năm nay người bà con tôi mới lo được số tiền là 60$00, đem giả thì chủ nợ có biên lại lại cho, rồi nói với chủ nợ rằng còn thiếu bao nhiêu nữa tôi chịu để lo giả, nhưng chủ nợ không nhận mà bắt giam. Vậy xin quý báo chỉ bảo cho rằng: người bà con tôi không trả được nợ thì người đứng bảo lãnh có phải trả một nửa không? mà luật theo như nghị mới thi hành về việc các chủ nợ không được giam thân những người có nợ mà người ta không có ý vỡ nợ. Vậy người bà con tôi có thể làm đơn mà kêu được không và kêu được thì kêu ở đâu? Xin quý báo làm ơn chỉ bảo rõ cho thì tôi được đội ơn lắm lắm.

LỜI ĐÁP. — Người đứng vay là V phải trả nợ. Vì mình tiêu số hay tiêu nữa thì người chủ nợ không cần biết đến. Hễ người đứng vay không trả được thì người bảo lãnh là X mới phải trả.

Theo như lời ông nói trên kia, nếu X có tiền một năm về sau V vay mà không có gì làm bằng thì X không phải trả, vì hẳn ký trong văn-tự là đứng bảo lãnh chớ không đứng vay chung với V. Vì thử người chủ nợ có kiện X là bảo lãnh phải trả thì sau này X lại có thể kiện V mà đòi lại.

Có như chỉ-dụ mới thi hành về việc giam nợ thì chỉ có những việc xử tại tòa Tây án mới theo lệ mới, còn tại các tòa Nam-án thì chưa thấy thay đổi.

Ph. h.-L.

HÀI ĐÀM

Em đùa tí tí !

Nghị Hên vào thưởng thê chị em, vì nhọc một nỗi giấc điệp bỗng mơ màng. Chị em là đàn Xoài đang sầu sắc bên cạnh. Thấy bạt-siêu-phong nặng trĩu một bên tai và hơi đồng bốc ra ngào ngạt ! Lòng tham chẳng đậu, bèn đem tay ra sờ thế.... Cổng ngờ ông Nghị vừa tỉnh dậy thấy tay hỏi : « Đâu cái gì thế mình ? »

Chị em bẽn lẽn kiếm bậm : Vì anh là khách chung tình, Tấm phơ nó muốn rết tình bỏ đi Nếu.... Em đùa tí tí !

Sẽ nghị Hên không mất của, lại được nhờ câu nầm hà dạ, xem chừng

Thoại Phong.

VIỆC HANOI

Thời tiết

7 giờ 19 độ
15 giờ 22 độ

Giá thóc gạo !

Gạo hạng nhất, một tạ	11$90
» nhì,	11 30
» ba,	10 20
Thóc hạng nhất,	6 60
Ngô nếp	6 85

Giá hạn. — Kể từ ngày 20 Novembre 1926, giá hạn ở khu Hà-nước định là 14$00

Thời giá quốc trái

Ngày 18 Novembre 1926

3 %.	hoàn dần	64$.50
3 ½ %.	hoàn dần	83$.00
4 %.	vĩnh viễn 1917	50$.55
4 %.	» 1918	49$.35
5 %.	» 1920	71$.02
5 %.	hoàn dần 1920	71$.70
4 %.	1925	85$.90

Ngày 19 Novembre 1926

3 %.	vĩnh-viễn	51$.25
5 %.	1915-1916	59$.90

Tin tàu. — Tàu *Torkia* đến ngày 21 tức 22 novembre hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy thẳng đi Hongkong. Các thư từ ở Hanoi sẽ đem xuống Haiphong chuyển xe lửa 20 giờ 7 phút tối chủ nhật 21 novembre.

Tàu « *Claude Chappe* » mang thư sang Pháp, đến ngày 25 novembre này, hồi 6 giờ sáng, sẽ ở Haiphong chạy Saigon, qua Tourane, Qui-nhơn.

Tối Saigon sẽ chuyển sang tàu « *Chambord* » chạy sang Pháp ngày 29 novembre.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa hồi 8 giờ 7 ngày 24 novembre

Quan quyền Toàn-quyền đi thăm các đồn điền Tây — Sáng hôm qua quan quyền Toàn-quyền cùng quan Thống-sứ Robin có đi thăm mấy cái đồn điền tây ở Sơn-tây, sáng nghỉ xơi cơm sáng tại đồn điền M. Borel. Buổi chiều lại trở về Hanoi.

Hội đồng bảo hộ. — Sáng hôm nay hồi 9 giờ Hội-đồng Bảo-hộ đã họp tại phủ Thống-sứ do quan Thống-sứ Robin chủ tọa. Trong kỳ hội đồng ấy sẽ bàn đến việc cải-lương hương-chính là việc đã giao cho một hội-đồng riêng xét mà có quan Giám-đốc Graffeuil chủ tọa.

Một tin đồn về tàu « Azay-le-Rideau ». — Hai bữa nay, ở Hanoi và Haiphong có tin đồn rằng tàu *Azay-le-Rideau* của hàng *Messageries Maritimes* bị đắm đâu mất. Hãng tàu này được tin ấy đã điện ngay cho người quản-lý ở Saigon, nhưng đến nay vẫn chưa thấy tin tức.

Theo như dư luận thì tin đồn ấy là tin sai, chứ không có gì là đích thực cả.

Việc cướp tàu « Hanoi ». — Về việc cướp tàu « *Hanoi* », trong mấy số báo trước, bản quán đã tường thuật, nay lại tiếp thêm tin tức sau này:

« Tàu « *Hanoi* » tới Fort-Bayard ngày 17, hồi 10 giờ. Lại ở đấy khởi hành ngày 18 hồi 4 giờ sáng để về Haiphong. Tàu ấy bị cướp ngày 11 novembre 1926, hồi 5 giờ chiều.

Quân cướp là người ở Bias-Bay, gần Quảng-đông, về phía Bắc Hongkong. Bọn cướp phần nhiều ở Hoihao lên cùng với 165 người hành khách. Trong số này thì nhiều người có mang nhiều tiền lắm.

Khi tới Fort Bayard thì có 25 hành khách nữa đáp tàu, các hành khách ấy sở tuần-cảnh đều đã khám xét và đều có vé do chi-điếm của công-ty hàng hải phát cho. Vả lại, sau khi khám xét về sự cẩn-sát xong thì người làm dưới tàu lại có phát 5 cái vé hạng nhất và hạng nhì. Hôm sau, hồi 5 giờ chiều, 2 người hành khách hạng nhất ấy lên khoang bắt ông trưởng tàu và người vặn máy, rồi vào phòng ông trưởng tàu cướp cả khí giới. trong khi ấy thì bọn đồng đảng nó ăn hắn mọi người làm tàu không cho đến cứu. Trong bọn đồng đảng ấy, có một người nhận đích thị là đáp tàu tự Hoihao

Bọn cướp vơ vét cả tiền nong và các đồ vàng bạc của hành khách. Rồi bắt trưởng tàu phải cho tàu chở về Bias-Bay. Tới đó, chúng lên cạn mà [illegible]

Khi tàu « *Hanoi* » ở Bias-Bay đi, lại bị một toán cướp nữa đi thuyền đến cướp. Lúc ấy chỉ có một người lính là có mang khí giới thôi. Thật là một cơ hội lợi cho quân cướp quá, vì các hàng trần song ở tàu, bấy giờ còn bỏ ngỏ cả.

Bãi lệ phòng bị dịch tả. — Độc giả chớ thấy nói thế mà đã tưởng ở đây hết dịch rồi đâu. Ngay ở thành-phố, ở Hà-đông và Bắc-giang bệnh ấy vẫn còn dai dẳng mãi chưa hết. Cái nghị bãi nói trên kia là thuộc về Hoihao bên Tàu. Nguyên ngày 2 juin trước có lệ phòng bị dịch tả ở bến Hoi-hao, nay vì ở đó hết dịch thì quan Toàn-quyền đã ký nghị-định cho bãi lệ đi rồi.

LE TRESOR SOUS MARIN

Đại phim ảnh tiểu-thuyết 10 hồi

CHIẾU TẠI RẠP

FAMILY-CINÉMA

Hồi thứ 1, 2, và 3 chiếu ngày thứ tư 17 đến thứ sáu 19 novembre.

Hồi thứ 4, 5, v 6 chiếu ngày thứ tư 24 đến thứ sáu 26 novembre.

Hồi thứ 7, 8, 9, và 10, chiếu ngày thứ tư 1 đến ngày thứ sáu 3 Décembre 1926.

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thụ đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.

Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1$50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.

GIÂY NÓI số 236

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mà hỏi giá.

Khoản tự ý trợ-quyên để tăng giá đồng tiền Tây. — Số tiền tự ý trợ-quyên để tăng giá đồng *francs* ở suốt Đông-dương tính đến ngày 30 septembre 1926 tổng cộng được 52 937 237 *francs* 23 và 1.508 *gold dollars*. Trong số ấy thì số tiền của các tư gia tính được một phần năm là 10.641.500 francs, còn là lấy ở số dự toán Đông-dương, số dự toán các xứ, các tỉnh, các thành-phố.

Trong số tổng cộng ấy một xứ Đông-dương quyên được như sau này:

Nam-kỳ :	28.862.679 fr.
Bắc-kỳ :	2.890.508 fr.
	1.508 gold drs
Cao-mên :	1 794 450 fr.
Trung-kỳ :	1.012.185 fr.
Ai-lao :	231.498 fr.
Quảng-châu-loan :	145 218 fr.

Diễn thuyết Kim-Vân-Kiều. — Đến tối thứ năm 25 novembre này, hồi 9 giờ, M Craysac sẽ diễn thuyết « *Kim-Vân Kiều* » ở hội quán hội Trí-tri, phố hàng Quạt.

Việc Durupt. — Sáng hôm qua hồi 10 giờ quan cố-vấn Tridon đã cho đòi viên đội Durupt ở trong ngục ra để xét và có hỏi một người Tây làm chứng về việc ấy. Quan cố-vấn nay mai lên Lai-châu, khi trở về sẽ hỏi lại. Chưa biết phiên đại-hình cuối năm nay có xử đến việc ấy không.

Max Iacamps đã bị tống ngục. — Max Iacamps là nguyên thủ-quĩ của nhà Denis frères phạm tội tiêu hão mất của chủ hai vạn tư bạc là việc bản báo đã đăng trước, biết mình là không trốn thoát, nên chiều thứ năm trước đã tự đến sở mật-thám Hanoi để cho bắt. Khai căn cước xong, Iacamps đã bị hai người mật-thám Tây giải vào Hỏa-lò hồi 6 giờ. Nguyên cuối tháng tám tây mới rồi, Iacamps xin thôi, chủ lấy làm hồ nghi thì cho ra ngay. Trước khi đi, lại xin chủ cấp cho một tờ biên nhận là việc thủ-quĩ trong khi hắn làm được thanh thỏa cả, nhưng chủ có đáp rằng để đợi xét sổ sách xong đã.

Mấy hôm sau xét sổ sách thì ra thiếu mất 2 vạn 4 nghìn 5 đồng. Biện mới biết thiếu có bấy nhiêu. Ngày hôm đi lại cuỗm được 671 đồng là tiền thu ở một cái *facture* nữa.

Lại một việc tiêu tiền két nữa. — Việc Iacamps tiêu tiền của hãng Denis Frères xử chưa xong mà nay lại kế tiếp một việc khác có lẽ to hơn. Không biết làm sao mà đã này hay sinh ra lắm chuyện thế. Số là công-ty xe lửa ở Hanoi khám sổ sách, vừa thấy mất mấy vạn đồng, chưa rõ hẳn là bao nhiêu. Nguyên có mấy người giữ việc kế toán ở công-ty có làm *facture* và *mandat* giả để lấy tiền, nghe đâu cũng vì mới quá say đắm về cờ bạc và ả đầu. Mấy người nghi tình là một người tham-biện và mấy người thư-ký công-ty, hiện đã phải bắt để xét hỏi, cả một ả đầu phố hàng Giấy, tình-nhân của mấy người bị cáo, cũng phải bắt giam.

Chó săn muốn bán. Hỏi ở nhà báo.

Y-khoa bác-sĩ Sarraillhé

Số nhà 5, phố Thợ-nhuộm, Giây nói 395

Xét-nghiệm máu-mủ, đờm-rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh điên, bệnh đau dạ dày, đau ruột, bệnh đàn-bà và hộ-sinh, vân vân.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn.

Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ 30 chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ rưỡi đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày và giờ cho bệnh-nhân đến chữa. 5854

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ

CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*

2° *Việc khẩn đất ở miền trung-du và thượng-du Bắc-kỳ.*

3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển	0$15
Tiền cước thường . .	0,05
Tiền cước Recommandé thêm	0,10

Thư và mandat gởi cho:

M. LÊ-NGUYÊN-ÚC

61-63, Rue du Coton

HANOI

5701

MỘT PHÉP CÓ ÍCH

Dùng *Quintonine* mà tự chế lấy một lít rượu vang bổ. Cho một lọ *Quintonine* vào lít một rượu vang đỏ tự khắc được ngay một chai thuốc bổ, rất tốt để bổ huyết, bổ gân, bổ cốt, và để trừ sự bí-quyện, sự suy nhược, bệnh xấu huyết, và bệnh đau gân. *Quintone* làm cho ngon cơm, dễ tiêu, và làm cho người xấu máu, có sức mạnh mẽ cứng cáp như người khỏe. *Quintonine* gốc chế bằng Quinquina Kolar, coca, gentiane, và glycérophosphate de chaux.

Quintonine mạnh gấp 5 lần extrait de quinquina, và vị dễ uống hơn. Một lọ vừa một liều để chế một lít rượu bổ, giá 0$60.

Hỏi tại hiệu bào chế Blanc phố Paul Bert Hanoi

Cuộc đua xe-đạp ngày mai — Ngày mai chủ-nhật 21 Novembre, đúng 15 giờ, tại trường xe-đạp đường Puginier sẽ có cuộc đua xe-đạp.

Chương-trình như sau này:

1° Cuộc chạy nhanh mở cho người Nam (6 vòng 2000 thước)

Dự thi có: Hao áo đỏ

Tước » trắng

Hợi J. B. Louvet

Viên —

Chức áo đen.

2° Cuộc thi trong một giờ

Dự thi có: Mégy áo lục

Ettori » trắng

Bồng » đen

Marc Remy » đỏ

Liên » lục

3° Thi lại cuộc mô-tô ngày 14 trước (5 kilomètres 15 vòng) chạy từng chuyến 2 người một và một cuộc kết hậu mở cho những người nhất trong các chuyến ấy.

1° Chuyến thứ nhất: Bigot, Moussié;

2° Chuyến thứ nhì: Bruneval, Andrieu;

3° Chuyến thứ ba: Tư-Đường, X.

4° Cuộc kết hậu 5 kilomètres 15 vòng

5° Cuộc Hoa-kỳ 15 kilomètres 45 vòng.

Dự cuộc có:

Theller, Marlorg áo đỏ

Erre, Costa » xanh

Công, Goll » trắng

Grimal, Vincelot » đen

Calvados Gall » lục

Can, Mão J. B. Louvet

Hội xe-đạp *Pédale Tonkinoise* đã được quan Thống-sứ cho phép ngày 18 novembre 1926 mở một cuộc đánh số giúp các nạn bị lụt trong tháng chạp 1926. Cuộc đánh số ấy có 1 cái xe ô-tô, 2 cái mô-tô và 12 cái xe-đạp. Ai muốn mua vé thì cứ hỏi các người thủ-quĩ của Trường xe-đạp hoặc thủ-quĩ của hội cũng được.

Đá bóng thi. — Được tin đích xác rằng đến chủ-nhật này hồi 2 giờ rưỡi chiều, hai hội thể-thao La Rafale và La Lance sẽ mở một cuộc đá bóng thi ở bãi cỏ Etlar (quãng kho dầu ngoài bờ sông)

Hai ông hội-trưởng hai bên đã cùng nhau hội-kiến và đồng thanh ngỏ nhời rằng hôm đó trong khi tranh đấu anh em nên giữ cái thái-độ ôn hòa để cùng nhau cố-kết cái tình hữu ái.

Cái tư-tưởng thân-thiện đó đủ tỏ ra rằng hai ông đã am-tường thời-thế lắm. Các ông đã rõ cái lối vỗ tay của công-chúng về cách lừa bóng tài-tình, tranh bóng nhanh nhẹn với cái lối vỗ tay vì đạp vào bụng đá vào sườn người ta có khác nhau nhiều lắm.

Vẫn biết trong khi hai bên tranh đấu nếu không kịch-liệt thì cuộc chơi sao vui; song, kịch-liệt mà đến nỗi phải dùng cái thủ-đoạn « tàng-độc » « nổi-đá » làm sở chí sở sự để thi thố với đồng-bào thì ai là người biết nghĩ sao cho khỏi đau đớn lòng vì những điều trông thấy.

Ký-giả xin nhắc lại hai hội La Rafale và la Lance lần này mới gặp nhau là lần đầu, nên cái kết quả sự tranh-đấu này chắc chưa ai dám quyết. — Vậy anh em chuộng thể-thao hôm đó nên ra xem cho đông tiện dịp để quan-sát cái thể-cách chơi của hai hội một thể.

B. K. P. lai cảo.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý-khách đã hoan nghênh bấy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casaux* ».

Thuốc cũng vàng, giấy gián lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khắt nhiệm. 2003

MÙA RÉT NĂM NAY.

1000 Pardessus bán chiều khách

Pardessus kiểu Hoa-kỳ cầu vai liền có thắt lưng :	giải 1m10	giá 5$40
»	» 1.05	» 5.30
»	» 1.00	» 5.20
kiểu Pháp	» 1.10	» 5.20
»	» 1.05	» 5.10
»	» 1.00	» 5.00

Quí khách nào muốn mua buôn xin hỏi giá riêng.

DEMANGE Hanoi.

Tòa Thượng-thẩm. — Hôm qua tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này:

Đánh chết người. — Ngày 13 mai vừa rồi Cao-Kinh ở về hạt Vũ-tiên (Thái-bình) thấy vợ người làng tên là Phạm-Huy đi gần chỗ đống rơm, nghi là chực lấy trộm, mới quát bảo phải đi xa ra. Vợ người ấy thấy thế, mới nói lôi thôi thì em gái Cao Kinh bênh anh, chạy ra cãi nhau và đánh nhau. Bấy giờ Cao-Kinh vớ ngay cái đòn gánh đến đánh người ấy, phải chỗ phạm chết ngay lập tức. Tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt Cao-Kinh 3 năm tù và bắt phải bồi thường 80 đồng cho nhà khổ chủ. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tù, nhưng cho hưởng án treo là vì tòa Nam-án không giao quan thầy thuốc mổ tử thi khám nghiệm để xem tại sao mà chết và tăng tiền bồi thường lên 100 đồng.

Thầy trò ngày nay. — Nguyên kỳ thi bằng sơ học Pháp-Việt vừa rồi, ông đốc học trường Hà-nam cử M. Ng duy-Khoa là giáo học đến xem có học trò nào phải đuổi thì không cho ứng thí. M. Ng duy-Khoa nhận được Trịnh-quang-Bửu 13 tuổi là học trò phải đuổi, mới nói với ông đốc, không cho ứng thí. Vì thế Trịnh-quang-Bửu lấy làm thù, một hôm gặp M. Khoa ở đường, thì cùng với lũ người nhà láng mạ, hành hung, và làm những sự ô-uế. Tòa Nam-án tỉnh Hà-nam phạt Trịnh-văn-Bửu, Trịnh-quang-Chân mỗi tên 6 tháng tù. Trịnh-quang-Tư Trịnh-quang-Sâm, Phạm-thị-Tâu và Kiều-lương-Kiết mỗi tên năm đồng. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tên Bửu và tên Chân, nhưng cho tên Bửu được hưởng án treo vì hãy còn bé dại, y án phạt bạc tên Tư và Thị Thu, và tăng phạt tên Sâm và tên Kiết mỗi tên 3 tháng tù.

Vu không. — Một người tên là Ng-thị-Lan cho Phí-đình-Tư vay 50 đồng Phí-đình-Tư đến hạn đã không trả thì chớ, lại còn lập mưu đi kiện chủ nợ rằng nợ đã trả mà lại cố chấp văn-tự, chực đòi lần nữa. Sau tòa án tỉnh Sơn-tây xét ra là vu cáo, cho chủ nợ được miễn nghị. Vì thế chủ nợ phạt đơn kiện Phí-đình-Tư về tội vu không. Tòa Nam-án phạt Phí-đình-Tư 1 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm y án.

Hành hung. — Dương-văn-Thương, Biều-văn-Giáp, Hoàng-văn-Giáp, hôm đương coi số 76 mẫu ruộng rừng trông ngô thấy lũ tuần phu là Biều, Thu, Đính đến đấy chực gặt trộm lúa, mới hô hoán đuổi đánh bị thương. Nhưng hỏi thì lũ tuần phu khai là đi tuần bị lũ Dương-v-Thương đánh. Tòa Nam-án tỉnh Hà-nam phạt lũ Dương-văn-Thương mỗi tên 6 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm tha cho tội tù và phạt mỗi tên 7 đồng, vì xét lũ tuần-phu ấy không phải địa vị canh gác ở chỗ ruộng ngô ấy.

Lăng mạ. — Vì chuyện lũ Dương-văn-Thương đánh lũ tuần phu bị thương kể ở trên này, tên Bùi-thị-Nữ và Bùi-thị Khuy (là vợ lũ tuần-phu) lăng mạ lũ Dương-văn-Thương. Tòa Nam-án tỉnh Hà-nam phạt mỗi thị 10 đồng. Tòa Thượng-thẩm tha cho cả, vì xét không đủ chứng-cớ.

Ngạch thư-ký phủ Toàn-quyền. — Những viên danh biện sau đây, trúng cử kỳ thi ngày 20 septembre 1926 ở Hanoi, được bổ thư-ký tập sự tại các phòng và các sở về phủ Toàn-quyền.:

MM. Phùng-huy-Ninh, Ng-văn-Dục, Ng-huy-Phan, Phạm-đỗ-Ngọc, Ng-v-Gia, Ngô-văn-Ban, Phan thế-Hay.

* * *

M. Phạm-đỗ-Ngọc thì giao về quyền quan tổng-trưởng sở Kinh-tế;

M. Ng-văn-Gia, thì giao về quyền quan chánh thanh-tra sở Canh nông, Mục súc, và Lâm-chánh.

Cần mua quốc-trái Đông-pháp 50$00 trả giá rất cao, hỏi tại: Fonderie Tonkinoise, Hoàng-xuân-Lan, 53bis Avenue Henri d'Orléans, Hanoi.

Mấy việc đương xét. — M. Lê-minh Phương ở số 4 con đường 80 có đơn kiện Mme Vũ-thị Huynh lấy của mình 96$. Sở Mật thám đương xét.

Sở Mật-thám lại đương xét: 1. Việc Mme Trần-thị-Do kiện về việc đánh nhau:

2. Mme Phạm-thị-Giang ở Hà-đông kiện về việc mất trộm:

3. Việc dùng một cái tem cũ, đã nói trong số báo trước.

Lừa đảo. — Ng-thị-Tân ở phố hàng Bông số nhà 183 thưa Ng-thị-Mão và một người đàn bà nữa lừa quần áo và đồ tư-trang đáng giá 200 đồng.

Nước hoa ăn cắp. — Ng-văn Sinh làm thợ may ở số 18 phố Cầu-gỗ bị thưa ăn cắp của người Khách tên là Pháng Poul Fe cửa hàng ở số 1 phố hàng Cá 6 lọ nước hoa đáng giá 14$55, M. Lê-thành-Đàm buôn bán ở phố hàng Đào số 27 mua những lọ nước hoa ấy, đã bị đòi hỏi xong thì đã được tạm tha.

Lại một người trầm mình ở hồ Hoàn-kiếm. — Ngày hôm qua, vào hồi 5 giờ 35, Ng-văn-Khuê, sẵn cá đưa đến sở Cẩm một người đàn ông ước chừng 20 tuổi, nhảy xuống hồ Hoàn-kiếm để tự tử. Tức thì đã đưa vào nhà thương ngay.

Hội-chợ Hanoi

Mọi việc ở Hội-chợ năm nay sẽ bắt đầu từ ngày 28 Novembre, đến ngày 12 Décembre thì thôi.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Bệnh điên. — Vừa rồi lại có một người đàn ông tên là Hoàng-văn-Biên, 23 tuổi, quê ở làng An-lạc, tỉnh Kiến-an, mắc phải bệnh điên, đi lang-thang trong thành-phố thì lập tức linh cảnh sát đã bắt đưa vào nhà thương để điều-trị.

Ốm đường. — Một người đàn ông tên là Huân, 35 tuổi ở Quảng-yên sang, chẳng may bị ốm nằm ở bến tàu Quai-Maréchal Foch thì người ta cũng cho đưa vào nhà thương để phục thuốc.

Cháy. — Hồi 21 giờ rưỡi ngày 18 novembre, một gian nhà lá ở làng Lạc viên bị phát hỏa, may lân-bang đổ tới, dập tắt được ngay, không thì xóm ấy cháy trong giây lát ra tro cả. Gian nhà ấy của Trần-văn Giai ở liền bích với một gian điện, vì ở điện hương khói sơ-xuất để tàn bén cháy lây sang. Tổn hại không mấy tí, nhưng chỉ đáng phàn nàn một điều là thánh ở gian điện kia phải tạm ra tro ở các ổ ten ít bữa, vì điện cũng ra tro.

Giải ra ngoại châu. — Ngày hôm qua lính cảnh sát tóm được 14 tên ăn mày đi trong thành-phố thì đã đệu cả về sở Cẩm để giải ra ngoại châu.

Lường đảo — Hoàng-Oanh tức Trạc, 37 tuổi, làm cai xe, nhà ở phố Belgique, không có số, bị thưa lường đảo, ông sở Mật-thám đã cho bắt tống giam để xét.

Việc án mạng. — Sở Mật-thám đã xét hỏi về việc một người đàn ông chẳng may bị chết một cách khả nghi quá.

BẮC-NINH

Việc phu tre. — Việc bàn khẩu ở Lâm-do đã xong, các thôn xã đã yên được cái nạn phu tre. Chẳng biết theo như giấy má việc quan, thì cái lệ bắt phu bắt tre nó ra thế nào, chứ như sự thực thì mỗi khi quan trên định bắt phu bắt tre là bao nhiêu, thì lại sức cho các quan phủ huyện, quan phủ huyện lại sức cho các thôn xã. Lệ thường đáng lấy một phần thì quan phủ huyện sức lên một phần rưỡi, hay là hai phần, để phòng khi thôn xã nào có thiếu thốn, thì bấy tạm xã nọ kéo vào xã kia, cho quan trên khỏi quở trách. Nhưng trong một trăm làng bị bắt phu tre, họa may độ một vài xã có phu có tre thật, còn thì bao giờ chánh phó hương hội và lý dịch cũng bắt dân bỏ lấy tiền để đi thuê, đi mua. Giản hoặc có xã nào tự xuất phu, xuất tre đem nộp, thì cũng chỉ được vài lần, rồi cũng phải quay đến cách thuê mua cho xong. Vì có phu, có tre, muốn cho quan nhận cho, khỏi phải rơi vọi chờ đợi, cũng là một điều rất khó, chứ nào có dễ đâu. Mà thuê mua thì lại tất phải thuê mua thầy chánh nọ, thầy đội kia là người quan thương mới được, chứ ngoại giá cũng không ai đương nổi việc ấy. Thành thử mỗi khi bắt phu, bắt tre, lại là một lần một vài người đại biểu của quan bổ thầu với dân, chứ kỳ thực chẳng thôn xã nào tự sắp phu cấp tre lấy được cả. Quan có lòng thương dân mà trù tính cho dân được ổn như thế, thì còn gì bằng nữa, nhưng chỉ khốn thay việc bổ thầu lại là việc bổ thầu ngoài pháp-luật, nên từ quan đến dân, chấm bút đến bao nhiêu lần, tiền chính có một, thì ngoại phụ mất đến hai ba. Ai không tin, xin cứ về chỗ thôn quê, tỉ mỉ hỏi ngay bác dân quê — nhưng xin chớ có hỏi các thầy chánh, thầy lý, ông phủ, ông huyện — xem vụ nước mới đây, mỗi người phải đóng góp mất bao nhiêu, thì khắc biết cái nạn phu tre ở Bắc-ninh này khốc hại đến thế nào. Nếu được quan trên công-minh ra, thì có lẽ nhiều kẻ sắp những thằng thưởng về việc để điều nay mai, thực đáng tù tội gông cùm mới phải.

N. V. T. lai cảo.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH HOA

Diễn thuyết. — Tối thứ tư 17 ây vừa rồi ông Bùi-tường-Lân là hội-trưởng hội Trí-tân học-hội Thanh-hóa có mở cuộc nói chuyện tại hội quán của hội. Đầu đề là « Phong tục dân Mường ». Cuộc nói chuyện này cũng hay, vì không mấy người ở tỉnh lị được lên đến các chân núi mà am hiểu cái phong tục dân Mường. Thế mà trừ học trò đến nghe không kể, còn phần các nhà trí thức ở tỉnh ta thì cai độ mươi lăm người đến dự thính mà thôi. Nghĩ cũng lạ thay! mà xét cũng vì số người dự thính ít ỏi quá, nên các nhà có lòng tìm kiếm cái vấn đề có ích đem ra bàn bạc ở chốn đông dân, ai nấy đều ngã lòng, nên cuộc nói chuyện ít khi có cũng vì lẽ ấy. Mất công sao lục, làm ra được một bài để đến đọc đông mà không mấy người nghe thì chẳng uổng công lắm ru! Vậy xin các nhà có nhiệt tâm hâm mộ, hoan-nghênh sự ích lợi của các cuộc diễn thuyết, cho nên trách hội Trí-tân sao hay lãnh đạm về đường ấy.

Chơi nghịch gẫy tay. — Cậu Vũ-văn-Phong, 10 tuổi học lớp tư trường Đông-sơn chạy chơi thế nào mà lại ngã, gẫy cả cánh tay, phải đem vào nhà thương điều trị.

Đồng bạc ta đối với tiền ta. — Độ này mùa gặt hái, nên đồng bạc ta chỉ ăn có 4 quan 2, 4 quan 3 thôi, mà trước kia thì một đồng bạc ăn 5 quan 5, 5 quan 6. Đồng bạc mà đối với quan tiền ta nó như thế, chỉ thiệt cho các viên chức làm việc quan hơn cả.

Ngộ độc hay là sốt. — Ở huyện Cẩm-thủy vừa hôm kia có bốn người nhà Thánh bị thuốc độc, mà trong số ấy thì có một bà Annam chết. Không biết có phải là có người bỏ thuốc độc không hay là ăn phải đồ độc, song theo ý thầy thuốc đến khám thì cho là ăn phải chất độc.

TOURANE

Xổ số Tombola. — Trong trường bà Phước có mở một cuộc đánh số lấy đồ chơi, để lấy tiền giúp vào việc học bên giáo. Chiều chủ-nhật 14 Novembre đã xổ số tại trường.

Trước khi xổ-số, có diễn một tấn kịch về tôn-giáo, toàn nam nữ học-sinh Pháp đóng vai trò, tuy các học-sinh còn nhỏ mà ra đóng tuồng coi đã thành-thạo lắm, rất được công-chúng hoan-nghênh. Diễn kịch xong thì bắt đầu xổ-số, mãi đến gần 5 giờ chiều mới xong.

Đá bóng thi. — Nhân chuyến trước hội « Thể-dục » Tourane có vào đá bóng thi với hội « Thể-dục » trong Hội-An bị thua, nên hôm chủ-nhật 14 Novembre lại vào mời hội « Thể-dục » Hội-An ra tỉ-thí lại lần nữa. Chiều hôm ấy, hội đã sửa-soạn dựng rạp trên đám đất trống trước mặt nhà thương Nam, bày-biện rất trang-hoàng, gặp hôm trời tạnh ráo, nên hà con trong thành-phố đến xem đông lắm. Bắt đầu vần thứ nhất hội Tourane được, nhưng đến sau lại thua luôn hai vần, thế là kết-cuộc lần này hội Tourane cũng lại thua.

Thắng bại là một sự rất thường, có khi được cũng có lúc thua, tưởng anh em trong hội Tourane nên cố sức tập-luyện cho ngày một tinh tường, đừng nên lấy sự thua mà chán nản.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

de Victor Hugo

(Suite)

Ce sont là des effets d'aurore, d'enfance, de jeunesse, de joie. La nouveauté de la terre et de la vie y est pour quelque chose. Rien n'est charmant comme le reflet colorant du bonheur sur le grenier. Nous avons tous ainsi dans notre passé un galetas bleu.

La nature, cinquante ans d'intervalle, avaient mis une séparation profonde entre Jean Valjean et Cosette ; cette séparation, la destinée la combla. La destinée unit brusquement et fiança avec son irrésistible puissance ces deux existences déracinées, différentes par l'âge, semblables par le deuil. L'une en effet complétait l'autre. L'instinct de Cosette cherchait un père comme l'instinct de Jean Valjean cherchait un enfant. Se rencontrer, ce fut se trouver. Au moment mystérieux où leurs deux mains se touchèrent, elles se soudèrent. Quand ces deux âmes s'aperçurent, elles se reconnurent comme étant le besoin l'une de l'autre et s'embrassèrent étroitement.

En prenant les mots dans leur sens le plus compréhensif et le plus absolu, on pourrait dire que, séparés de tout par des murs de tombe, Jean Valjean était le Veuf comme Cosette était l'Orpheline. Cette situation fit que Jean Valjean devint d'une façon céleste le père de Cosette.

Et, en vérité, l'impression mystérieuse produite à Cosette, au fond du bois de Chelles, par la main de Jean Valjean saisissant la sienne dans l'obscurité, n'était pas une illusion, mais une réalité. L'entrée de cet homme dans la destinée de cet enfant avait été l'arrivée de Dieu.

Du reste, Jean Valjean avait bien choisi son asile. Il était là dans une sécurité qui pouvait sembler entière.

La chambre à cabinet qu'il occupait avec Cosette était celle dont la fenêtre donnait sur le boulevard. Cette fenêtre était unique dans la maison, aucun renard de voisin n'était à craindre, pas plus de côté qu'en face.

Le rez-de-chaussée du numéro 5 -5 , espèce d'appentis délabré, servait de remise à des maraîchers, et n'avait aucune communication avec le premier. Il en était séparé par le plancher qui n'avait ni trappe ni escalier et qui était comme le diaphragme de la masure. Le premier étage contenait, comme nous l'avons dit, plusieurs chambres et quelques greniers, dont un seulement était occupé par une vieille femme qui faisait le ménage de Jean Valjean. Tout le reste était inhabité.

C'était cette vieille femme, ornée du nom de *principale locataire* et en réalité chargée des fonctions de portière, qui lui avait loué ce logis dans la journée de Noël. Il s'était donné à elle pour un rentier ruiné par les bons d'Espagne, qui allait venir demeurer là avec sa petite fille. Il avait payé six mois d'avance et chargé la vieille de meubler la chambre et le cabinet comme on a vu. C'était cette bonne femme qui avait allumé le poêle et tout préparé le soir de leur arrivée.

Les semaines se succédèrent. Ces deux êtres menaient dans ce taudis misérable une existence heureuse.

Dès l'aube Cosette riait, jasait, chantait. Les enfants ont leur chant du matin comme les oiseaux.

Il arrivait quelquefois que Jean Valjean lui prenait sa petite main rouge et crevassée d'engelures et la baisait. La pauvre enfant, accoutumée à être battue, ne savait ce que cela voulait dire, et s'en allait toute honteuse.

Par moments elle devenait sérieuse et elle considérait sa petite robe noire. Cosette n'était plus en guenilles, elle était en deuil. Elle sortait de la misère et elle entrait dans la vie.

Jean Valjean s'était mis à lui enseigner à lire. Parfois, tout en faisant épeler l'enfant, il songeait que c'était avec l'idée de faire le mal qu'il avait appris à lire au bagne. Cette idée avait tourné à montrer à lire à un enfant. Alors le vieux galérien souriait d'un sourire pensif des anges.

Il sentait là une préméditation d'en haut, une volonté de quelqu'un qui n'est pas l'homme, et il se perdait dans la rêverie. Les bonnes pensées ont leurs abîmes comme les mauvaises.

Apprendre à lire à Cosette, et la laisser jouer, c'était à peu près la toute la vie de Jean Valjean. Et puis il lui parlait de sa mère et il la faisait prier.

Elle l'appelait : *père*, et ne lui savait pas d'autre nom.

Il passait des heures à la contempler habillant et déshabillant sa poupée, et à l'écouter gazouiller. La vie lui paraissait désormais pleine d'intérêt, les hommes lui semblaient bons et justes, il ne reprochait dans sa pensée plus rien à personne, il n'aperçevait aucune raison de ne pas vieillir très vieux maintenant que cette enfant l'aimait. Il se voyait tout un avenir éclairé par Cosette comme par une charmante lumière. Les meilleures ne sont pas exempts d'une pensée égoïste. Parmoments il songeait avec une sorte de joie qu'elle serait laide.

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Lê-lời chính-tích, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(Tiếp theo)

Phàm những lúc bình-minh nhật-xuất, những thuở âu-trĩ thanh-niên, những lúc trong bụng người ta vui vẻ, nó hay sinh ra thế. Người vui cảnh cũng thêm vui. Cây thì mừng đất mới, mà con người thì, khi xoay thời vận, nó cũng hớn-hở. Còn cái gì có thú-vị cho bằng cái ánh-sáng của hạnh-phúc nó phản-chiếu vào vực thẳm đây. Phàm chúng ta xét trong buổi qua rồi, ai là chẳng đã biết một thời được thấy cảnh xanh-tươi ở trong xó nhà tranh vách nát.

Tạo-hóa, nghĩa là sự xa-cách nhau những năm-mười tuổi, đã làm cho một già một trẻ như hai bên cái rãnh sâu. Ngờ đâu số-phận bỗng đem hai cái cây long rễ ấy ghép vào nhau mà cũng chịu một sức mạnh tái-bồi, hai con người thì tuổi đã là xa nhau một trời một vực, mà cảnh khổ thì thật là như nhau. Thành ra hai bên như bổ khuyết cho nhau. Cái thiên-tính của *Cosette* dường muốn tìm một người cha, mà cái thiên-tính của *Jean Valjean* thì dường cần một đứa con để yêu-mến. Cuộc gặp nhau đó, tức là một cuộc tìm nhau mà thấy. Trong cái phút huyền-diệu mà hai cái tay ấy dụng vào nhau, tức như là hàn-gắn lấy nhau vậy. Khi hai cái linh-hồn tương-trị đó vừa ngỏ thấy nhau, thì chẳng phải nói mà đã hiểu nhau ngay rằng, đây chính là cái sở-cầu của đấy, cho nên ôm chặt lấy nhau mà hôn thật mận-mà.

Ta lấy cái nghĩa đen và cái nghĩa dễ-hiểu nhất của ngôn-ngữ mà nói, thì có thể nói được rằng, hai con người ấy xa-cách với hết thảy sự đời như người năm trong mả rồi, *Jean Valjean* thất lạc người Quan-phụ ấy, mà *Cosette* thì thất lạc đứa Cô-nữ ấy. Tình-cảnh như thế thì tài nào mà *Jean Valjean* không thành ra người cha của *Cosette*, như có một quyền trời đưa lại vậy.

Mà xét sự thật ra, thì giữa cái tối hôm con *Cosette* dương ở trong rừng làng *Chelles*, bỗng *Jean Valjean* ở đâu mà lại nắm lấy tay con-bé, con-bé đã cảm ngay một thứ tình huyền-diệu, cái cảm-tình ấy là thật, chứ không phải là hư. Vậy thì cái cuộc tương-ngộ ấy, cái cách ông già ấy tự-dưng lọt vào trong cái số-kiếp con bé ấy, cũng như là Thiên-Chúa giáng vậy.

Jean Valjean và đã chọn được nơi ở rất vừng-vàng kín-đáo, tưởng chừng như ở đó thì không còn có ngại điều gì nữa.

Cái phòng mà ông ở cùng con *Cosette* lại là chính phòng có cửa sổ ra đường cái, cả cái nhà đó duy có một cửa-sổ đó mà thôi, thì không còn sợ mất láng-diềng nào dòm nang nữa, hai bên cũng không mà trước cửa cũng không.

Từng dưới cái nhà số 50-52 đó, thì là một chốn tồi tàn đổ nát, dùng làm chỗ để xe cho bọn hàng rau, không có thông lên từng trên một chỗ nào hết. Sàn gác không có cửa không có thang nào lên xuống được, thật là xa cách hẳn nhau. Ở trên đã nói từng gác thì có nhiều phòng, lại có thêm mấy cái gác xép duy có một cái gác xép là có mụ già ở, mụ ấy đã nhận ngày ngày vào quét phòng cho *Jean Valjean*. Còn thì bỏ không cả, không có chỗ thuê nào nữa.

Mụ già đó, người ta tôn là bà chủ thuê chính-ngạch, kỳ thực là con mụ canh-cổng, mụ đã cho ông mượn cái phòng kia giữa hôm 31 sinh-nhật Đức-Chúa. Khi ông đến thuê nhà thì ông tự-xưng là một nhà tư-bản bởi mua nhiều quốc-trái Y-pha-nho mà khánh-gia bại-sản, phải đem cháu gái đến ở nơi tiêu-tụy đó. Ông trả sáu tháng mà một lúc trước, rồi ông lại nhờ mụ già đi sắm giùm đồ-đạc mà bảy-biện làm hai nơi cho ông cháu nằm như đã kể rồi. Tối hôm ông già và con nhỏ về tới nơi mà sở-dĩ có lò sưởi đốt và sẵn-sàng hết cả là do tay mụ xếp dọn.

Mấy tuần-lễ liên-tiếp nhau ở chốn tồi-tàn ấy mà sinh hoạt một cách rất sung-sướng.

Sáng nào cũng tinh-sương con-bé đã cười, đã nói, đã hát rồi. Thì ra con-trẻ sáng dậy là phải hát cũng như chim.

Cũng nhiều khi, ông lão cầm lấy cái tay bé-nhỏ và nứt-nẻ đỏ cả ra mà hôn. Tội-nghiệp con-bé, bình-sinh chỉ những bị đòn bị đánh, bây giờ tự-dưng được thế cũng không hiểu làm sao, thì lại thẹn-thùng mà chạy.

Có lúc thì-hồng nó nghiêm nét mặt lại, rồi cúi xuống ngắm cái áo thâm. Bây giờ thì nó không rách-rưới nữa nó bèn áo tang mà thôi. Con bé đã ra khỏi chỗ khốn-nạn rồi, bây giờ là nó bước vào trong cuộc đời.

Jean Valjean dạy nó đọc. Lắm khi ông vừa bắt con bé đánh vần, ông lại nhớ đến xưa kia ông ở chốn lao-hình sở-tỉ cũng chịu học là chỉ tâm để về sau làm sự gì ác. Giờ ông dạy dứa trẻ đọc, thì cái tư-tưởng ấy lộn trái hẳn đi. Ông già nghĩ đến tự-thì lại mỉm cười, ra cái miệng cười nghĩ-ngợi của Thiên-thần.

Ông nghe thì biết dấy là chỉ tâm dun dủi của đấng tận trên cao, một cái quyết-định của ai không phải là người, ông bỗng hóa văn-vơ nghĩ-ngợi. Thì ra những tư-tưởng hay cũng thành như vực sâu trước mắt, cũng như là những tư-tưởng bậy.

Dạy con bé học, rồi cho con bé chơi, cuộc đời của *Jean Valjean* rất lại hình như có vậy. Rồi thì ông lại đem chuyện mẹ nó ra mà nói với nó, rồi ông bảo con bé cầu kinh.

Con bé gọi ông là *cha*, nó không biết ông còn có tên gì nữa.

Ông ngồi hàng giờ mà ngắm con bé mặc áo rồi lại cởi áo cho búp-bê, mà nghe con bé nói thâm một mình. Cuộc đời từ đó ông cho là hay là nỉ iều là nên sống ; người đồng-loại từ đó ông coi là nhẹ ng kẻ có nhân-chính ; từ đó ông không oán trách gì ai nữa ; bây giờ có con bé nó thương yêu ông rồi, thì ở ng như chẳng có lẽ gì mà không muốn sống lâu. Ôn nom cái cảnh tương-lai của ông hóa ra một cảnh vui, con *Cosette* tự hồ một ngọn đèn sáng mát mẻ chiếu vào trong cảnh ấy. Kì thay là những kẻ thật hão-thâm cũng hay nghĩ những điều ích lợi. Có lúc ông thấy con nó xấu-xí người, thì ông mừng trong bụng.

(Còn nữa)

---

* *Những hồi từ đầu, đã in thành sáu quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn, bán giá như sau này :*

	Quyển I	223 trang, bán.	0 $ 50	Ở xa phải trả thêm tiền
	— II	208 —	0 45	cước, mỗi quyển. . . 0 $ 20
Phần thứ nhất.	— III và IV	150 —	0 35	Cả sáu quyển gửi
	— V và VI	193 —	0 45	làm một gói . . . 2 $ 00
Phần thứ hai.	— VII và VIII	210 —	0 65	
	— IX và X	215 —	0 45	

KHẢO VỀ Y-HỌC CỔ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

Trị pháp đại-cương

(Tiếp theo)

Cao dan hoàn tán

Bệnh kiêm ngũ tạng hoặc đa kinh lạc, thì dùng dụi tễ sắc thang, như cấp trị bệnh ở kinh lạc, thì phải sắc hãng rượu.

Bệnh riêng về tâm phế, thì phải sắc lấy lúc sắp mà uống nhân nhẩ ; ít một, vì tâm phế ở thượng tiêu, nếu uống nhiều thì thuốc tống xuống hạ tiêu cả.

Tán hoàn thì phải nuốt trửng thuốc viên, khiến thuốc xuống hạ tiêu mới hóa, vì thận tạng ở hạ tiêu, bổ thận hóa thì dương được tất thương tâm phế, bổ thận thấy thì âm được tất thương tỉ vị.

Bệnh thuốc tỉ vị, thì nên dùng thuốc tán, để cho nó hám vào trong tỉ vị, nếu dùng thuốc viên, thì tỉ vị đã bị thương, cho nó thở vận hóa được, mà dùng thuốc nước, thì nó tống ngay xuống hạ tiêu.

Bệnh thuộc ngũ tạng can khó thì phải dùng thuốc cao, như thuốc viên thì hoãn quá, thuốc nước thì chóng quá, thuốc tán bột, thì chất bọc, không công hiệu.

Thập tế lợi dụng

1° *Tán.* — Hoặc đàm tích, hoặc thực tích, thì phải cho thổ, như khương tán diêm thang, lưu lê qua để chẳng hạn.

2° *Lợi.* — Tiểu tiện không thông, thì dùng thông thảo, hễ phách chẳng hạn ; thấy tiểu không thông, thì dùng hồng hoa, đào nhân ngũ linh chi chẳng hạn.

3° *Bổ.* — Khí hư hễ khí như tử quản, huyết hư hễ huyết như tử vật chẳng hạn ; khí huyết cùng hư thì hễ cả khí huyết, như bát trân thập toàn, vân vân.

4° *Tả.* — Chứng bệnh thực thì nên tả (lợi đại tiện), như đại tiểu thừa khí, đại sài hồ chẳng hạn.

5° *Boat.* — Đại tiện bí kết, tiểu tiện lâu lợi (đái dắt), thì dùng boat lợi như hồn-mê-nhân, đờ-lý nhân, thạch cao chẳng hạn.

6° *Sáp.* — Tiểu thoát đi xi hãn thoát thì đi tiện, dương thoát thì tự hãn, âm thoát thì đi tinh, thất huyết vậy phải dùng sáp tễ, đại khái như thất tử bằng nhục-đậu-khấu khả tử ; sáp tiểu tiện bằng tang-phiêu-điêu tiêu chi nhân ; liễm hãn bằng hoàng kỳ mẫu lệ ; chỉ huyết bằng địa-chi, a-đao, vân vân.

7° *Tiêu* — Thấp chứng nên táo, đờ khí đàm ẩm thì dùng bạch truật, thương truật, phục linh, bán hạ ; trường nhẫn thì dùng tang bạch bì, đại phúc bì, sinh tiểu đậu, cam bạng thì dùng phụ tử, xuyên tiêu vân vân.

8° *Thẩm.* — Khí huyết khô táo, thì nên dùng bạch thược anh, tử thạch anh vân vân.

9° *Trọng.* — Khắp thì khí phù nên dùng trọng tễ để trấn áp. Trẻ con kinh sợ, tinh thần hốt mạo, thì nên dùng chu-sa, tử thạch, thiết phấn, vân vân.

10° *Khinh.* — Như bán tả bán, không ra bổ hỏi, thì nên dùng sa-nhân, thăng ma, cát căn vân vân.

Điều bổ đắc nghi

Chân âm hư thì nên dùng bài lục vị mạch vị.

Chân dương hư, thì nên dùng bài lục địa hoàng gia quế phụ vị.

Chân âm chân dương cùng hư thì nên dùng bài bát vị quế phụ.

Hậu thiên tâm tỉ khí huyết hư, thì nên dùng lễ cam-thảo gia thụ liễm, như bài dưỡng vinh gia ngũ vị giảm trần bì.

Nguyên dương hư, thì nên dùng bài nhân sâm lý trung, hư lắm thì dùng bài phụ tử lý trung.

Nguyên dương trung khí hư, thì nên bồi tỉ vị như bài thập toàn, bài quế tỉ vận vân.

Tiên thiên âm dương cùng khuy tổn, thì bổ thận sấm dùng bài bát vị quế phụ, buổi tối dùng bài nhân sâm lý trung, bổ trần bì, hoặc bài thập toàn bỏ xuyên khung, đổi thục địa làm sinh địa.

Bệnh trên nóng dưới lạnh, dạ trên nóng dạ dưới đói, thì nên dùng bài bát vị quế phụ gia ngưu tất mã vị.

Nguyên khí hạ hãm, dạ trên đói dạ dưới no, thì nên dùng bài bổ trung ích khí thang.

Dụng bổ đại pháp

Mà hoàng có thông bạch mới phải dùng.

Đại hoàng có chỉ xác mới thông lợi.

Quan quế có dậu tị mới thổ.

Phụ tử có sáu khương mới nhiệt.

Trần bì có khương thấp mới thông kinh lạc.

Một dạo có tạo giáo mới thông bí kết.

Chỉ ẩu thổ phải bán hạ khương trấp.

Thoát hư phiền phải mạch sâm, trác diệp.

Hàn giải biểu lý phải đại tiểu chi bổ.

Thông lợi tiểu tiện phải ngũ linh tán.

Tiêu khát giải cơ phải thiên-hoa-phấn, cát căn.

Sinh mạch bổ nguyên phải nhân-sâm, mạch-môn.

Chỉ thương tiêu thổ nục phải tế-giác, địa hoàng.

Phá hàn tích huyết phải đào nhân-thừa-khí.

Trừ bì mãn phải chỉ-xác, cát-cánh.

Khử kết hung phải bội bỉm-hung.

Trị nung thũ phải bài nhân-trần.

Cảm nhiệt thương phải bài thừa-khí.

Trị sâm mạo phải bài cửu-vĩ khương-hoạt.

Trị xuân ôn phải bài nhân sâm-bại-độc.

Trị quyết âm phải bài tứ-nghịch.

Hóa hàn sang phải bài bạch-hổ.

Muốn cho ra mồ hôi mà không rão ra tí lông, phải hoàng-kỳ, quế-chi.

Đánh hạ mà không thương tỉ vị phải bạch-truật (đánh hạ nghĩa là khứ thấp).

Chỉ ẩm hòa phải dùng khương phụ

Tiêu thấp phải dùng thương-truật.

Ôn tiện phải dùng phụ tử.

Hòa tỉ phải dùng cam-thảo, thược-dược.

Trị vựu quyết (trông) phải dùng bài lý-trung-ô-mai.

(Còn nữa) Phòng-năng-Tĩnh

VĂN UYỂN

Phong rao

Đêm khuya trông bóng chị hằng,
Những toan muốn tỏ lăng nhăng vài lời
Nhưng e chị chẳng trả lời,
Cho nên thẹn thở ai người hỏi đâu.

Biết thân đến bước thế này,
Tai sinh ra phận rẻ mây cho xong.
Khối điều nước đục bẻo trong,
Ai ơi! có thấu cho lòng tôi chăng?

Long-Vân, Ng-v-Tạnh (Yên bày)

Đi xa nhớ bạn

Bên trời vẳng vặc bóng sao thưa,
Thơ thẩn mình ai dưới gốc dừa,
Liễu mất trông với nơi cố quận,
Tơ tình bỗi rối nhớ khi xưa!

Càng ai vui thú xóm trưa,
Chạnh lòng người đến giờ đưa lạnh lùng
Nhớ khi gió mát trăng trong,
Cùng chung việc sách tâm lòng đạo nhân

Kể-tường giờ khác nghĩ thêm cũng,
Ngàn mỗi bèo mây dạ ngẩn ngơ;
Nghìn dặm nước non đà cách trở,
Biết ai nhắn gửi một đôi lời?

Xa trăng cảnh mấy ngày đăng,
Trèo non lội suối dạ càng ngẩn ngơ.
Ruột tằm bỗi rối vò tơ;
Nhớ ai biết đến bao giờ cho khuây
Thà rằng khi trước chẳng vương gấy,
Nàng nỗi này ai biết hỏ bây?
Dặm khơi với trông nào có thấy,
Lòng đào tạc, tấm cảnh hoa bay!
Một mình lưỡng lự canh chầy,
Đường xa nghĩ nỗi sau này mà kinh.
Lấy lời gửa bọ đinh ninh.
Xa xôi ai có ý tình chẳng không.

Văn-trung (Hoanvo)

Các việc linh trung và đấu giá

Ngày 22 novembre 1926 hồi 9 giờ. — Tại sở Binh-lương Ha phong (Service Intendance Maritime) đấu giá mua 66.500 kilos xà phòng xanh.

Ngày 25 novembre 1926 hồi 1 giờ — Tại nhà Học-chính Đông dương 24 Boulevard Rollandes Hanoi gọi thầu trong lịn 15 ngày quyền việc nhượng Đông-fu và lớp Dự bị chocolat trường Sư-học.

Biên lệ để tại tòa ba nhà Học chính Hanoi và các phòng Thương mại Đông-dương.

Ngày 25 novembre hồi 9 giờ. — Tại tòa bố Thống-sứ gọi thầu việc bán các đồ dùng trong các văn-phòng các công-sở Bắc-kỳ từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927.

—Đến ngày 25 novembre 1926, hồi 6 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá linh-tinh việc mở rộng và sắp sửa đường trong một đoạn từ Văn-điển đến Thanh-trì từ km 17 đến 18 + 500. Việc làm đáng 4.622 $ 00.

Ký quỹ tạm 700 $ 00.

Ngày 26 novembre hồi 9 giờ — Tại tòa ba phố Thông-sứ gọi thầu trong lịn sau giấy mà số sách cho các lớp Nam-án từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Ngày 27 novembre 1926 hồi 10 giờ. — Tại sở Marit me Haiphong đấu giá mua sáu vật liệu như thùng, vỉ buồm, chì, vân vân.

Vật liệu mua đáng giá 11 857 đồng. Biên lệ để tại sở Công-chính Hanoi và phòng giấy Service Maritime Haiphong.

Ngày 29 novembre 1926 hồi 10 giờ. — Tại sở Binh-lương thứ ba Hanoi (Sous Intendance) mua 35 tấn cải củ trong tháng 1927.

Ký quỹ tạm 125 đồng.

Ngày 29 novembre 1926 hồi 15 giờ — Tại nhà thương Đồn-thủy Hanoi gọi thầu trong bản hành mỉ cho nhà thương ấy từ 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Biên lệ để tại phòng giấy nhà thương Đồn-thủy Hanoi và nhà thương Bonhaiphong.

Ngày 29 novembre 1926 hồi 16 giờ 15 — tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà năm lớp cho trường kỹ-nghệ thực-hành ở Haiphong

Việc làm đáng 15.476 $ 94.

Đến ngày 29 novembre 1926 hồi 16 giờ 15 tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một tòa nhà năm lớp cho trường kỹ-nghệ thực hành ở Haiphong.

Việc làm đáng giá 15 476 $ 94
Ký quỹ tạm 280 $ 00

Đến ngày 29 novembre 1926 hồi 16 giờ, tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá linh-tinh những việc sau này :

1. Làm một cái nhà cho sở Vô-tuyến ở phố Maréchal Gallieni.

Việc làm đáng giá 1.711 $ 96.
Ký quỹ tạm 80. 00.

2. Chữa lại và lợp mái xưởng máy nước ở trường Kỹ-nghệ thực hành Haiphong.

Việc làm đáng 2.253 $ 78.
Ký quỹ tạm 35. 00.

Ngày 1er décembre 1926 hồi 9 giờ. — Tại sở Bí chính Hanoi sẽ đấu giá linh-tinh vận-tải của vật liệu cho các sở Đông dương (trừ sở Thương-chính không kể) tại Hanoi và Haiphong, hạn một năm, kể từ 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Biên lệ để tại sở Tài-chính đường Beauchamp ở Hanoi.

Ngày 2 décembre 1926. — Từ 9 giờ đến 9 giờ 30 và từ 15 giờ đến 15 giờ 30 tại tòa sứ Phúc-yên trong sơn tà, sơn người ốm ở nhà thương, trong lò lợn ở Phúc-yên, ở Đông-anh, ở Đa-phúc.

Ngày 3 décembre 1926. — Từ 9 giờ đến 9 giờ 45 tại tòa sứ Hưng-yên trong sơn tà, sơn những người ốm ở nhà thương, trong lò lợn và trong Nguyệt hồ từ 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Ngày 5 décembre 1926 hồi 9 giờ. — Tại tòa sứ Nam-định trong sơn tà từ 1er janvier đến 31 décembre 1927, hồi 10 giờ trong sơn người ốm, tại nhà thương Nam-định và nhà đồ Quận-phương-hạ.

Ngày 6 décembre 1926. — Tại tòa sứ Vĩnh-yên gọi thầu trong những việc sau này trong hạn từ 1er janvier đến 31 décembre 1927.

1. Hồi 8 giờ trong sơn tà ở Vĩnh-yên và Tam-đảo.
2. Hồi 8 giờ 15 trong lò lợn ở tỉnh lỵ.
3. Hồi 8 giờ 30 trong đồn điền hến.
4. Hồi 8 giờ 45 trong sơn cho các người ốm nằm tại nhà thương.

Ngày 21 décembre 1926 hồi 10 giờ. — Tại sở Binh-lương (Intendance) Haiphong đấu giá mua 700 000 lít rượu vang đỏ (environ 9 lô).

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các nghị quyện báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho ; bỏ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không tính tới. Mua báo thì tính từ số báo nào xin nói rõ ra.

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

L'état de la société

Il y a des hommes qui n'aiment qu'eux-mêmes ; et ceux-ci sont des hommes de haine ; car n'aiment que soi, c'est haïr les autres.

Il y a des hommes d'orgueil, qui ne peuvent souffrir d'égaux, qui veulent toujours commander et dominer.

Il y a des hommes de convoitise, qui demandent toujours de l'or, des honneurs, des jouissances, et ne sont jamais rassasiés.

Il y a des hommes de rapine, qui épient le faible pour le dépouiller de force ou de ruse et qui rôdent la nuit autour de la demeure de la veuve ou de l'orpheline.

Il y a des hommes de meurtre, qui n'ont que des pensées violentes qui disent : « Vous êtes nos frères ? et tuent ceux qu'ils appellent leurs frères, sitôt qu'ils les soupçonnent d'être opposés à leurs desseins, et écrivent des lois avec leur sang.

Il y a des hommes de peur, qui tremblent devant le méchant et lui baisent la main, espérant par là se dérober à son oppression, et qui, lorsqu'un innocent est attaqué sur la place publique, se hâtent de rentrer dans leur maison, et d'en fermer la porte.

Tous ces hommes ont détruit la paix, la sûreté et la liberté sur la terre.

Vous ne retrouverez donc la liberté, la sûreté, la paix qu'en combattant contre eux sans relâche.

Lamennais

Tình-hình xã-hội

Có nhiều người chỉ biết yêu mình, những người này chỉ biết ghét mà thôi, vì chỉ yêu mình, tức là ghét kẻ khác.

Có nhiều người kiêu ngạo, họ thấy ai bằng mình, tài-năng tức không sao chịu được, chỉ muốn những sai khiến người và đè nén người.

Có nhiều người lòng tham vô hạn, họ chỉ định tâm mưu hại những kẻ yếu hoặc để cướp bóc hay lừa đảo quanh quẩn họ chỉ đêm hôm rình mò ở gần nhà đàn bà góa, hay trẻ con mồ côi.

Có những người hung bạo, họ chỉ có cái tư tưởng dùng tàn-bạo nói các bậc là anh em tôi ; họ thấy mà có điều ý gì trái với lòng muốn của họ, tất họ giết ngay, lấy máu người mà đọa mát người ».

Có người hèn nhất, đứng trước mặt quân tợn dữ tỏ bộ run sợ, rất nịnh nịnh nọt mong nó khỏi ức hiếp mình ; họ thấy một người vô tội bị ức hiếp ở chỗ công-chúng thì họ mau mau chạy trốn, về nhà đóng chặt cửa lại.

Những người ấy làm mất cả sự yên ổn, mất cả sự khác chấu, lại mất cả sự tự do ở trên đời này nữa.

Vậy bây giờ muốn được tự do, được khác chấu, được yên ổn, ta phải trừ khử họ đi mới được.

Trần-Anh.

Cuộc đua xe đạp vòng quanh nước Pháp năm nay

(Tiếp theo)

Xét ra cuộc vòng quanh nước Pháp năm 1924 Lucien Buysse đứng vào bậc thứ ba, năm người thứ nhì, năm nay chiếm chức, một cách theo thứ tự mà bước lên từng bậc như vậy, thật là xứng đáng lắm thay !

Giải thưởng phân làm hai hạng, các nhà tài riêng, mỗi đoạn có những giải sau này : 300 quan, 200 quan, 150 quan, 100 quan, 75 quan và 2 giải mỗi cái 50 quan. Mỗi đoạn cộng được 925 quan, 17 đoạn cộng là 15 725 quan.

Bọn tài chung thì được hơn, mỗi đoạn được cả thảy là 3 250 quan, 17 đoạn cộng là 55,250 quan.

Phần giải chính, là để thưởng cho các nhà về tới Paris, cộp cả hai hạng có những giải sau này : 15 000 quan, 7,000 quan, 3,500 quan, 1.500 quan, 11 giải, mỗi giải được 1.000 quan, 300 quan, 200 quan, 150 quan, và 5 giải mỗi giải được 100 quan.

Không kể những giải đã kể trên đây, thì còn những giải thưởng riêng cần cho hiệu xe, và các nhà nhiệt-thành về thể-dục này. Và khi chạy ở đọc đường, thường được các nhà phú thương hoan-nghênh, thưởng riêng cho cũng đông, ý giả là để khuyến khích về sự thể dục xe-đạp vậy.

Cái giải quan quân qui trọng và có giá-trị của Lucien Buysse năm nay tính số giải cao (giải được từng đoạn) và giải chính cho cả hiệu xe-đạp mình, cùng là các xưởng chế xích làm yên và bánh cao su, vòng số v.v. thường riêng cho, đã cộng được chín vạn quan rồi, khi Lucien về tới Paris đặt bánh xe vào trường đua tại Parc des Princes đã được một món tiền thưởng riêng của các quan và các nhà phú gia người tài một trăm nghìn kể như vậy tinh được sáu vạn quan, theo như giá bạc đương thời, tài có phải được những linh bảy nghìn không ? Thật có thể làm giàu, nhưng sống không phải để mà chiếm được đâu. Phải bao nhiêu tâm thần, bao nhiêu sức lực, thiên sơn vạn thủy, lên thác xuống ghềnh, tập quán tự nhiên, tài cũng xuất chúng, mới có thể làn nổi được.

Ta cứ xem cái giải thưởng vòng quanh nước Pháp năm nay của Lucien Buysse thì sẽ biết rằng chỉ trong một tháng trời, mà đã lợi hơn một người bình thường làm suốt cả năm rồi. Nhưng một người bình thường làm trong một năm, họ dễ đã lợi được 15 vạn quan ?

Trước khi khai cuộc, phần nhiều người ai cũng đoán rằng : Năm nay không Lucien Buysse thì Frantz sẽ chiếm được giải qui trọng ấy, kết cục lời nói thật không sai chút nào cả.

Khi qua Bordeaux Jean Alavoine (là tay chạy đường trường đã có tiếng khoa này, bây giờ về nghề trí-thức bán) có đến thăm các bạn, hỏi đó Vanlembrouck đang chiếm nước hơn nghĩa là đứng thứ hai trong cái liều tam thống kê, các nhà ai nấy đều chỉ mục đến. Và Vanlembrouck cũng đã ngán khoe không rằng : hôm ta sẽ có một ngày kia về tới Paris ăn giải nhất cho mà biết mặt. Nhưng A'avoine cầm chắc rằng : Vanlembrouck không phải là một người giỏi trèo leo xưa nay, có 18 lại về tay Bottecchia hay là Lucien Buysse thì đáng hơn. Kuen thay ! lời quyết ngôn của Ho vừng, quả nhiên không sai. Vì bằng Bottecchia không bị rải ro hỏ thì ở đoạn thứ 10, thì ta cũng không chắc có chiếm được giải nhất đâu, nghĩa là một người mà quen quân luôn 3 năm, thì xưa nay cũng thật hiếm có vậy.

Lucien Buysse là người nước Bỉ, năm nay 24 tuổi được 4 anh em : Marcel là cả, năm nay 36 tuổi xem nay vẫn có tiếng về nghề chạy thi xe đạp đường trường ; thứ ba là Cyril 30 tuổi, cũng chạy thi xe đạp ; thứ tư là Jules 25 tuổi, đã chạy anh hùn dự cuộc năm nay và đã chiếm được địa vị thứ 9, kể đã cứng cáp, chắc sau này còn tấn tới hơn. Lucien đã có vợ, được 4 đứa con, nhưng người con gái đầu lòng 11 tuổi, chẳng may đã mất đi từ tháng giêng năm nay rồi. Lucien cùng Jules ở cái nhà trọ trong một làng bé kia tại gần hai cái Dyzee và Grand (thuộc về Bỉ) sương thôn sinh nhai, lấy làm thích ý !

Lucien khởi thi cuộc vòng quanh nước Pháp từ năm 1914, song bỏ mất đến năm 1921 lại ra tranh đấu. Rồi dự đua trong những cuộc chạy thi xe đạp « Six nuits » tại trường đua New-York, Chicago Grand và Bruxelles, gần xa nước tiếng, không phải là tay tầm thường.

M. Henri Desgranges từ năm 1903 đến giờ, trong 20 lần vòng quanh nước Pháp, ông bao giờ cũng tự thân đứng ra xếp đặt, tổ chức rất là cẩn thận, cho nên sự rải ro ở dọc đường nếu các nhà giữ gìn chắc chắn, thì chắc không khi nào xảy ra điều gì cả. Như cuộc năm nay Benoit và Tesi v.v. vì vô ý mà làm ra sự thất vọng, đến nỗi Tesi vì tiếc của phu khó nhọc, công dụng tâm lực, mà phải xuất thân nổi, khuyên cho ai nấy đều tự ý tiếc thay ! thế chẳng hóa ra sẵn vai lại sinh ra bi-sắt ra ?

Vả sự thi thay trong một cuộc như năm nay, ta đã biên dịch tỉm kể như trên kia, tuy không được rõ ràng tường tận cho lắm, song cũng hiểu được một chút chân-tướng về cuộc đua xe đạp lớn lao này. Ngoài những việc chạy thi, tưởng cũng nên trình dịch một vài sự quan-hệ về cuộc đó ra sau đây : để hiến độc giả.

Trong cuộc vòng quanh nước Pháp không kể đi đến đâu những nhà ngồi ô-tô hoặc mô-tô hay là xe đạp theo theo chơi, thì có 2 hạng người đi theo : một hạng là những viên chức dịch ; và một hạng là những viên đặc phái của các báo quán phái đi. Ngoài ra là xe ông ông chỉ thi, và các hiệu xe đạp. Các viên đặc-phái cần phải tính mất nhanh tay, để kỳ lục các chuyện trong cuộc, phải bình các nhà chạy thi, biên chép cho đúng sự thực cho nên bao giờ cũng phải cần mẫn lắm, song, theo đuổi cho nổi. Thường

phải ăn nằng luôn trên xe, thức khuya dậy sớm, vương lụy, cát bụi, sải khác nhọc cũng những khác gì các nhà xe đạp. Nhưng các nhà chạy thi còn được cử động chân tay, chứ những nhà ô-tô đi theo thì cứ bó gối hầng ngày ngồi yên một chỗ, coi có phần khổ nhục hơn.

Những viên chức về cuộc đó, thì có như sau này : Ông chủ cuộc thi, (Le Directeur de la course) mấy viên thanh tra, (Les Commissaires) người thảm xét khi về tới nơi, (Le juge à l'arrivée) người thời kế, (Le Chronomètreur) và các viên kiểm soát (Les Contrôleurs)

Các ô-tô của chủ xe tập, trừ ra khi đang chạy ở dọc đường, hay là đứng lại chỗ nào Relais trên, hoặc sau, không có ô được đi gần nơi kiểm soát trong 50 thước.

Một người chạy xe đạp, trong một bọn 12 người chạy thi, thường đem đi : 3 người thợ máy, 3 người thợ nấu bếp, 1 người dẫn đường ô-tô, 1 người thư ký. Lại mang thêm 300 cái bánh xe xu (Boyaux) giá thường mỗi chiếc 40 quan. 300 cái cộng là 24.000 quan rồi. 1 bộ đồ cả các đồ phụ tùng về xe đạp 1 hòm đủ các thứ thuốc và những thứ thuốc cao dán, mỗi thứ đáng giá 15 quan, và các đồ tạp dụng v. v.

Các nhà chạy thi, mỗi người một lần thêm mất 6 quan. Mỗi đoạn tiền giặt quần áo của 1 bọn 12 người là 150 quan. Mỗi đoạn khởi trình, mỗi người phải dùng 2 cái áo nịt, 1 cái quần, 1 cái mũ, đã giặt sạch sẽ cả rồi, và 1 cặp tất mới, vàng hay trắng, tùy theo sắc trời,

Những nhà thi chung, đi đến đâu đều được vào nghỉ trọ trong khách sạn thượng hạng và được tha hồ ăn uống, có khi muốn đi xe ô-tô của chủ xe đạp mình, đi vãn cảnh các nơi, các ông chủ xe, thì nào cũng chiều cho vừa lòng mới thôi. Những nhà thi riêng, thì lại không được hưởng như thế, chỉ tùy ý mình muốn ăn trọ ở đâu cũng được.

Trong một đoạn bình thường dài từ 300 cho đến 400 km. thì có ba nơi kiểm soát ăn uống, mỗi nơi thường có 40 quan một người. Những nhà thi chung của hiệu xe đạp *Automoth* hay là *Alcyon* mỗi người một ngày phí tổn những 400 quan, còn nhà thi riêng mỗi người một ngày chỉ được lĩnh 40 và mỗi nơi ấn uống được lĩnh 1 tối đa đã ấn, 2 miến nay là của nhà hàng Auto cấp riêng cho. Vậy chẳng người thi riêng, có nhiều nhà phải hà tiện, trừ ra Baraffi và Teissère thường ngủ cả bàn bọn thi chung không kể. Rassigaoli là người quán-quân bên thi riêng, thế mà khi chạy thi, quần áo cứ mặc luôn không giặt bao giờ, và ăn uống cũng rất là tần tiện.

(Còn nữa) Phy Tehẩn-Long

Trung Bắc kỳ Lâm sản Công-ty

(Rừng Bảo-đài, Rừng Phố-vị, Rừng Hạ-vương)
Chính sở tại Hanoi, 63, Phố hàng Bông
ĐIỆN THOẠI SỐ 150

CỦI, THAN,

GỖ LIM XANH HẠ-CƯƠNG, tối có tiếng cả cây từ 7 tấc trở lên đề làm cột nhà. RỪNG, NỨA và các thứ làm-sản nước Nam.

Có sưởng tại Bắp-cầu, Yên-viên, Đô-xá.

NHỮNG LỜI RAO VẶT

(Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.)

MỖI DÒNG CHỮ **0$10** MỘT LẦN

Nhà đất bán
(Immeubles à vendre)

Muốn bán một miếng đất linh 200 m2 ở Bạch-mai giá rất rẻ, Hỏi tại M. Ng.-văn-Toản, 61, phố hàng Bông, Hanoi, sáng từ 7 giờ đến 11 giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.742

Bán một cái nhà tây ở Haiphong, Boulevard Haussi Rivière, số 32, giá .500 $ 00. Hỏi tại số 7, Julien Blanc, Hanoi. 5.804

Vì đi xa mà bán : một cái villa có đồ đạc, có đủ các nhà phụ ở giữa Đồ-sơn. Xây bằng Ciment, đá và gạch. Lợp ngói tàu. Trông ra bể và miền chung quanh đầy tiện nhất. Có đường đi riêng. Có 2.300 thước ngoại giá lại còn một miếng đất 250 thước vuông để làm chỗ để auto. Người muốn mua giá dân cũng được.

Giá 4.000 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.925

Muốn bán 3 cái nhà gạch, một từng, số 7, 9 và 11, phố Mỗ-lao ở gần cầu, tỉnh Hà-đông, (một trước trông ra chỗ xe-điện đỗ). Ai muốn mua cả 3 cái, hoặc từng cái một cũng bán. Hỏi tại N° 15, Rue des Vers blancs, Hanoi (tức là phố hàng Ruơi). 5.933

Có nhiều nhà ở thành phố Hanoi muốn bán hỏi ông Gobert, Maison Denis-Frères, Hanoi. 5.945

Muốn bán hơn một sào đất trong có hai cái nhà lá, ở cạnh huyện Hải-an thuộc nội-châu, hiện cho thuê đồng niên 70$.

Ai mua xin mời đến châm-chước tại số nhà 16, Rue Strabourg Hải-phòng. 5.953

Nhà cho thuê
(Maisons à louer)

Nhà số 4 phố hàng Giò (Bd Gia-long) cho thuê. Hỏi tại nhà báo. 5.927

Xe ô-tô
(Automobiles)

MỘT DỊP TỐT

Vì thừa nên muốn bán bớt một cái ô-tô hiệu Peugeot 10 mã-lực, 6 chỗ ngồi, có đủ các đồ phụ. Ai muốn mua đến hỏi tại nhà báo. 5.899

Vì đi xa nên bán : Auto 10 c.v. *Rolland Pilain* chạy thật tốt. Từ khi mua chưa hề chữa qua. Có đủ cả áo xe và nhiều đồ phụ. Đèn secours ma kèn thật sáng. Người muốn mua giá dân cũng được. Giá 1.200 đồng. Hỏi tại nhà báo. 5.924

Bán một cái auto Renault 6 mã-lực, mới chạy được một năm. Máy còn tốt. Hỏi tại đường 33, (hàng Bún dưới) số nhà 33. 5.935

Muốn bán một cái xe ô-tô « Citroën » 10 Mã-lực, giá rất hạ. Hỏi tại nhà báo. 5.936

Muốn bán một cái xe ô-tô « Peugeot » 10 mã-lực, kiểu thượng hạng. Mới chạy có 12.000 km. máy móc rất tốt, vai bọc đệm rất mới. Rất nhiều đồ phụ.

Hỏi tại : 110, Jules Ferry, Hanoi. 5.946

Bán ô-tô « Salmson » 10 mã-lực, kiểu xe thượng-hạng. Còn mới. Thiệt hạ một dịp 15$. Hỏi tại nhà báo. 5.942

Xe đạp, xe mô-tô
(Vélos, motos)

Vì đi xa muốn bán cái xe đạp hiệu « Peugeot » hỏi tại bán-quán, sáng 7 giờ đến 11 giờ ; chiều 2 giờ đến 6 giờ. 5.941

Súng và chó săn
(Chasse)

Muốn mua một khẩu súng săn « Verney Carron » calibre 20. Hỏi tại nhà-báo. 5.766

Sách vở
(Livres)

Muốn mua một pho tự-vị cũ « NOUVEAU LAROUSSE *Illustré*. Đáng 7 quyển một pho. Hỏi tại số 20, Phố Tiên-Tsin, Hanoi. 5.767

Muốn mua một « collection Đông-dương tạp-chí » Ai muốn bán hỏi tại nhà báo. 5.809

Muốn mua :
(On achète :)

Muốn mua tủ gương đựng quần-áo, tủ kính đựng sách vở, bàn giấy. Giá rẻ. Hỏi tại nhà-báo. 5.891

Tìm người làm
(Offres d'emplois)

Tại Société Indochinoise Forestière et des Allumettes ở Bentre này cần dùng những thợ làm điện (Electriciens) thật giỏi. Ai có giấy chứng-chỉ riêng về nghề ấy thời cứ viết thư hỏi tại đấy. 5949

Dạy học
(Leçons)

Leçons de Latin — Anglais.
Leçons de Français, Mathématiques.
Préparation aux 5e. 4e et 3e A B du Lycée aux certificats et divers concours.
Prix convenable aux indigènes. Donner adresse, demander renseignements par lettre à P. D. no 22 Voie 9, Hanoi. 5.948

Lặt vặt
(Divers)

Muốn đổi các thứ tem Đông-pháp lấy tem các nước. Ai có hỏi tại bán-quán. 5.808

MUỐN BÁN :

3 collimateurs ; 1 grand niveau d'eau, 2 boussoles d'arpenteur ; 1 mire.
Hỏi ông GRENÈS, ở số nhà 3, phố Jauréguiberry, Hanoi. 5.930

ÉCHANGE

Contre 300 tímbres Indochine bien mélangés je donne 100 timbres TOUS DIFFÉRENTS univers.
Demander mon tarif d'achat des timbres Indochine.
Nguyễn-văn-Thục, Nam-định.
5.952

SỐ 109

BẮC-TỐNG

Dương-gia-tự-ông

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

... Giả-sử có quân cứu-viện đến, nhưng lương-thảo đã hết thì cũng khó lòng tránh khỏi được sự hiểm-nguy. Ta biết dùng kế nhì mà giải-cứu cho được ?

Mộc-dịch phò mã nghĩ một hồi lâu, tìm được một kế, mới viết thư bước đầu mũi tên bắn vào trong hang. Trong thư bảo *Bát-vương* điện-hạ một sai người ra phía sườn núi, rồi quân người sẽ đưa cho mấy chục xe lương-thảo đem vào. Khi phong thư bắn vào trong hang, tình-cờ *Mạnh-lương* nhặt được, vội-vàng đệ trình *Bát-vương* điện-hạ.

Thư rằng :

« Tôi là *Dương-diên-lãng* (1) vâng « người *Trung-quốc* cất đầu lợ trình « để *Ba vương điện-hạ* cùng các vị « đại-thần soi xét.

« Hiện nay khi thế quân Liêu bột « phát hăng-hái, nhưng xin các ngài « chớ lo ngại, cứ vững lòng giữ cách « cố thủ, chẳng bao lâu sẽ có quân « cứu-viện đến. Muôn việc khó khăn, « hai chữ nhẫn-nại.

« Tôi có sai người đưa hai chục xe « lương thảo vào phía chính nam « *Cửu-long-cốc*, xin cho quân ra đón « thu nhận, để tạm đủ dùng trong « một tháng trời.

« Việc này là một việc rất bí mật, « xin chớ tiết lộ. »

Bát-vương điện-hạ xem xong, mừng-rỡ vô cùng, bèn khen *Khấu-chuẩn* rằng :

— Bức thư này là của *Dương diên-lãng* vương quân viết cho ta đây !

Khấu-chuẩn nói :

— Trong thư đã nói có lương-thảo thì ta sai người đi đà-xét xem sao.

Mạnh-lương nói :

— Tiền-tướng này xin đi.

Bát-vương điện-hạ thuận cho. *Mạnh lương* liền chọn lấy mấy chục tên quân tráng-kiện, nhân đêm hôm ấy, đi ra phía sau núi xem sao, quả-nhiên thấy có hai chục xe lương-thảo. *Mạnh lương* thúc thì đưa vào trong hang.

Bát-vương điện-hạ nói :

— Bây giờ may đã có được lương-thảo rồi, nhưng nếu quân cứu viện chưa đến thì cũng khó lòng mà tránh khỏi sự hiểm-nguy, các tướng có nghĩ được mưu-kế chi không ?

Mạnh lương nói :

— Điện-hạ cứ yên lòng tôi xin đi ra, rồi thẳng đường trở về *Biện-kinh* để xin quân cứu-viện.

Bát-vương điện-hạ nói :

— Nếu được tướng-quân đi cho thì còn gì may bằng, nhưng tướng-quân cần nên phải lưu-tâm cẩn-thận lắm mới được.

Mạnh-lương nói :

— Tôi sẽ có mưu-kế.

Mạnh lương cải dạng làm người nước *Liêu*, rồi cáo-từ *Bát-vương* điện-hạ, theo phía sau núi trốn ra. Vừa đi độ một dặm đường thì bị quân *Liêu* bắt. *Mạnh lương* cố sức kháng-cự, nhưng không sao nổi, đành chịu để cho chúng trói, giải vào nộp *Mộc-dịch* phò-mã.

Mộc-dịch phò-mã sở ý đắc gặp tận nơi mà quát to lên rằng :

— Ta sai mày về *U-châu* bảo tin cho công-chúa biết có sự khẩn-cấp, mày đi thế nào mà lại để cho chúng bắt được ?

Mạnh-lương kiêu ý, liền đáp lại rằng :

— Dám hỏi phò-mã ! Cái vi trời chưa sáng rõ, chúng tôi đi lạc đường, thành ra bị bắt.

Mộc-dịch phò-mã nói :

— Muốn tốt thì đi cho mau ! Quân *Liêu* thấy vậy, vội-vàng cởi trói cho *Mạnh-lương* đi. *Mạnh-lương* vờn đi vừa mừng thầm mà nói một mình rằng :

— Nếu không nhờ có *Dương* tướng-quân thì ta khó lòng mà bảo toàn được tính-mệnh.

Mạnh-lương nghĩ thầm : Bây giờ ta về *Tam quan trại* thì tất chủ-quan ta lại còn phí bao triều-đình, chậm trễ nhiều lắm, giữ sao cho khỏi lỡ việc, chi bằng ta đến *Ngũ-đài-sơn* nói với *Dương* ngũ-lang hòa-thượng, để người đem quân đến cứu-viện, há chẳng nhanh-chóng hơn ru !

Mạnh-lương nghĩ vậy, liền rẽ sang *Ngũ-đài-sơn* vào bái yết *Dương* ngũ-lang hòa-thượng. *Dương* ngũ-lang hỏi rằng :

— Tướng quân đi đâu, có việc chi mà lại sả-động theo lối người *Liêu* như vậy ?

Mạnh lương nói :

— Số là có một việc rất khẩn yếu cần phải đến báo với sư-phụ. *Tiên thái-hậu* bảy mưu lừa cho người vị đại-thần trong triều đến hội nghị tại *Cửu long cốc*, rồi đem quân vây hãm ở trong rằng. Hiện nay sự-thế rất là nguy-cấp, tôi vâng lệnh *Bát vương* điện-hạ sai về *Tam-quan-trại* lấy quân cứu-viện. Nhưng tài trời nghĩ chậm-trễ ngày lâu, giữ sao cho khỏi lỡ việc. Vì thế *Ngũ đại-sơn* này cách đây chẳng xa bao nhiêu, dám xin sư-phụ mau mau đem quân giáp cho một tay, để kịp giờ cái tai-nạn cho chủ nước vậy.

Dương ngũ lang ngẫm nghĩ hồi lâu, rồi bảo rằng :

— *Mạnh lương* kia ! Ta chung nhà người có sao-nghiệt chi đâu, mà sao nhà người sử đến đây quấy nhiễu ta mãi.

Mạnh-lương nói :

— Nào có phải vì việc riêng của tôi đâu ! Sư-phụ cũng nên nghĩ cái tình-diện đối với chủ-quan tôi, nếu sư-phụ không đi giáp cho, khiến mười vị đại-thần bị hại thì sư-phụ sao cho đành lòng.

Dương ngũ-lang nói :

— Ta định không đi, nhưng nghĩ vì có *Bát vương* điện-hạ, ấn là cũng phải gượng đi một chút.

Nguyên *Ngũ-đài-sơn* thuộc về *Quan-tây* địa-phương, xưa nay những phường hung-ác phạm phạp bị tội, đều trốn nhau trên đến chùa ẩy xin thế phát đi tu.

Dương ngũ lang thu dụng những quân vô-lại ấy, cho nên đánh đâu cũng không ai địch nổi. Bây giờ *Dương* ngũ lang điểm lấy hơn một nghìn tăng-binh (1) ở trong chùa, rồi sửa soạn khởi hành.

Mạnh-lương lại nói với *Dương* ngũ-lang rằng :

— Sư-phụ cứ đi trước. Tôi xin thẳng đường sang *Tam-quan trại* phi-báo cho chủ quan tôi biết, để sẵng đem quân đến cứu-viện.

Dương ngũ-lang nhận lời. *Mạnh-lương* cáo từ ra đi, ngay đêm hôm ấy tự *Ngũ đài-sơn* thẳng đường sang *Tam quan trại*, đem việc mười vị đại-thần bị quân *Liêu* vây hãm phi báo *Dương* lục-lang.

Dương lục-lang nói :

— Một mặt ta cứ đem quân đi cứu-viện, còn một mặt nhà người đem bẩm về kinh-thành tâu với thánh-thượng.

Mạnh lương vâng lệnh, lại thẳng đường trở về *Biện kinh*, vào đâu *Tổng Châu-tôn*. *Tổng Châu-tôn* hỏi *Mạnh-lương* rằng :

Các vị đại-thần bị vây đã bao lâu nay ?

Mạnh lương tâu rằng :

— Muôn tâu bệ hạ ! Các vị đại-thần bị vây đã gần một tháng, may nhờ có *Dương diên-lãng* tướng-quân cấp lương-thực cho, mới giữ được vô-sự. Hiện nay binh mã ở *Tam-quan trại* đã phát đi rồi, đem xin bệ-hạ giáng chỉ cho thêm quân cứu-viện.

(Còn nữa)

1. Tăng-binh nghĩa là toàn quân toàn bằng bọn sư trong chùa.

1 *Dương diên lãng* là con thứ tư của *Dương-nghiệp*, trước bị quân *Liêu* bắt, mới cải tên là *Mộc-dịch*, được làm phò-mã.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 nhẫn-kính
Mặt số kim có chất lạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
9011

MUỐN BÁN RẺ !!

Vì cửa hàng sắp giọn lại phố hàng Đường, số 45, nên muốn bán rẻ :

Tủ sắt đựng bạc.
Tủ lim bày hàng.
Và các hàng dạ, laine, vv ..
(Chỉ bán từ mồng 10 đến 20 Novembre 1926 mà thôi)
Nên đến xem ngay.

NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, Hanoi.

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI
42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Cuộc hát Hội-chợ
thu nửa tiền

Bản viện đã chọn 13 TÍCH HÁT CHÈO CẢI-LƯƠNG và 2 TÍCH HÁT CHÈO CỔ HAY VÀ BUỒN CƯỜI THỨ NHẤT, diễn trong những ngày Hội-chợ (từ 28 Novembre đến 12 Décembre 1926) để hiến các quí-khách các tỉnh về xem Hội-chợ.

Sắp sửa diễn
NỮ TÚ TÀI
Hát chèo cải-lương
Soạn giả: Nguyễn-đình-Nghị

Tối thứ bảy 20 Novembre
TUẦN-TY! ĐÀO HUẾ!
Hát chèo cổ đặc biệt

Lần này xin cắt vợ chồng kép Thịnh đóng Tuần-Ty và Đào Huế đệ hiến các quí khách một cuộc vui và nghe hát lối cổ rất hay!

Tối chủ nhật 21 Novembre
TRẬN CƯỜI
MẢNH GƯƠNG NHÂN SỰ

Tấn kịch này có nghĩa lý lắm, đáng làm gương cho đời; khi ra trò có lắm chỗ không thể nhịn cười được.

Tối thứ hai 22 Novembre
MỘNG LẦN

Có thằng hề, con đôi ra hát lắm giọng thật hay và khôi-hài rất buồn cười!

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 20 Novembre 1926
Hát tuồng
Diễn luôn hai tích:

1° ĐƯỜNG-MINH-HOÀNG DU NGUYỆT-ĐIỆN

2° ĐƯỜNG-MINH-HOÀNG MỘNG DU ÂM-DƯƠNG DIỆN

Hai tích hát này có cảnh La-công-Viên hóa phép ra con hươu để đưa vua Đường-minh-Hoàng lên chơi Nguyệt-điện và cảnh sứ-giả đi tìm Dương-qui-Phi ở Bồng-lai-động rất vui và ngoạn mục.

Tối chủ-nhật 21 Novembre 1926
Hát tuồng
LƯƠNG SƠN BÁ PHỎNG HỮU, CHÚC ANH-THAI TẾ ĐIỆN

Tích này có lắm cảnh rất vui, nhất là lúc hồn Mã-đại-Lang gặp hồn Lương-sơn-Bá đi chơi với hồn Chúc-anh-Thai thì nói con ghen lên, rồi đôi bên đánh nhau.

Tối thứ hai 22 Novembre 1926
Hát tuồng
BẠI-THÁNH NÁO NHÂN-SÂM VIỆN, LƯU HAI-TIÊN ĐẠI SÁI KIM TIỀN

Tích hát này rất hay và cảnh nào cũng vui. Vui nhất là lúc Tôn-Ngộ-Không vào Nhân-sâm-viên ăn vụng nhân-sâm rồi lại phá cả cây, sau được Quan-âm phải giảng lại đèn

Ban tuồng lại mới thêm được một vai đào đã nổi tiếng danh ca (tên là đào Qui) đã ra diễn được các kiểu-quan ban khen nhiều lắm.

3005

Tuồng Kinh! Tuồng Kinh!

Trung-Kỳ Diễn-Cổ
GRNADE TROUPE DE THÉATRE HUÉEN
Tournée artistique de la Capital

Ban hát Tuồng Kinh chúng tôi xin có lời kính cáo các nhà ham mộ cổ-kịch biết cho rằng: chúng tôi không nài tổn phí, đường xá xa xôi ra đến Hà-thành hết lòng hiến quí-khách những cuộc diễn-kịch theo lối Kinh, vai nào vở ấy, tuồng học rất kỹ, câu đặt rất hay, bộ điệu khuôn phép, ý chỉ rõ ràng, quí khách sẽ nhận cái hay ở trong nghề diễn-kịch nước nhà vẫn có một cái văn-chương riêng vậy.

Bắt đầu khai-diễn tại rạp chớp ảnh hàng Quạt

Tối thứ năm 25 Novembre
1· NỮ NHẠC MÚA BÀI BÔNG, CHÚC THỌ
2 TAM NỮ ĐỒ-VƯƠNG (đệ tam)
(Thứ tuồng này có vai lão Tạ-ngọc-Lân bộ diện rất hay, của đào thị có vai Phương-Cơ hát bài điệu nhiều điệu rất khó).

Tối thứ sáu 26 Novembre 1926
Diễn hai tích:
1· NGŨ-HỔ BÌNH LIÊU THOÁI BA NIẾU CHỒNG
(Có vai đào đóng vai Địch-Thanh rất hay. Vở tuồng này đã nổi tiếng khắp Trung-kỳ, là văn-chương tuyệt cú).
2· SƠN HẬU ĐỆ NHỊ
Tuồng-Cổ — Vai nào cụp vai ấy.

Trong lúc Entr'acte sẽ có ca Huế rất hay
Chủ nhân kính-cáo

Furan **Đặc biệt! Đặc biệt!** Pervenche

GIÁ HÀNG KỂ TỪ NGÀY 16 NOVEMBRE 1926

Tuy rằng giá hàng bên Pháp rất cao, nhưng bản-hiệu muốn quảng-cáo các thứ xe hiệu PERVENCHE và FURAN, nên bản-hiệu quyết chỉ tăng giá ít nhiều mà thôi. Vậy quý-khách nên nhân lúc giá lời này mà mua hàng.

Xe đạp hiệu FURAN hoặc hiệu PERVENCHE gong gập, ma kền và [illegible] kỹ, vòng trong bánh xe
nửa kền, một cái hãm lịch-sự, tay vịn kiểu Anh, một cái tút hãm, một cái chuông,
một cái che-giây. . . . . 34$00
Xe đạp FURAN hoặc PERVENCHE cũng giống như trên này, [illegible]-sự. 35.00
Xe đạp FURAN hoặc PERVENCHE hai máy hãm, và có đèn. 36.00
Xe đạp FURAN lịch sự có men các sắc, rất đẹp, đại lịch sự [illegible] 39.00
Xe đạp FURAN đủ đồ theo kiểu Anh hai máy hãm kiểu [illegible] ượng hạng 42.00

Không mất phí lần về sự bao gói. Gửi h[illegible]. và khắp Đông-dương

NÊN VIẾT GIẤY NGAY CI[illegible]UR DEBIOLLE
116, Avenue du Grand Bouddha, [illegible]anoi — GIÂY NÓI SỐ 520 3057

Tin sau cùng

Nước Cuba với nước Venezuela

Nước Cuba đã triệu quan đại-sứ của nước ấy ở Venezuela về.

Số chi-thu tại nghị-viện Pháp

Thứ dân nghị-viện Pháp đã bắt đầu xét số chi thu bộ lao-động.

Việc đình-công ở Anh

Bọn thợ mỏ không ưng các điều khoản của chánh-phủ Anh. Tin ấy làm cho ai nấy lấy làm lạ, vì thợ mỏ trở lại một ngày một đông luôn. Có tin rằng trong các hội liên hiệp có việc phân tranh nhau. Có báo bàn rằng hội liên hiệp thợ mỏ đã đến ngày tan.

Bọn người Tây-ban-nha âm mưu chiếm-trị ở địa-hạt Paris

Nghe đâu chánh-phủ Bỹ sẵn lòng cho bọn người Catalans cai việc âm mưu chiếm-trị mới rồi sang trá ở nước Bỹ, song phải cam đoan không biểu tình chính trị mới được.

12 người Catalans ấy đã đến Bruxelles, có tuyên ngôn rằng họ chẳng ưng một ngày kia đất Calagogne được tự trị.

Thất-tai ở Tây-ban-nha

Sông Ségura tràn, Nailm xã sự lụt, lỗa hại nhiều. Sự rằng có hại đến nhân-mạng.

A. R. I. P.

TIỂU-THUYẾT
THIẾT-HOA -TIÊN SỬ
ĐÃ CÓ SỐ
4
Mới xuất bản, giá bán 0$06
TÂN-DÂN-THƯ-QUÁN

Nhà Ba-chuông
TỨC LÀ HIỆU
BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu. Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra ráo phổi, làm cho hay ho vặt.

ẤY LÀ :
THUỐC NƯỚC
BỔ HUYẾT
MẤU BỔ 1$40
3001

Mới đến! Mới đến!!

Giường Hồng-kông bằng đồng mạ vàng cột vuông kiểu mới, rất nhã và các kiểu giường bằng sắt giá bán phải chăng.

GƯƠNG SOI các kiểu các kiểu KHUNG giường tây rất nhã và bền.

Hiệu TRỊNH-XUÂN-NGHĨA 7 Rue du Chanvre Hanoi Tél. n° 250.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Các thứ rượu nho càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng tết ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả. Vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, chỉ nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.

Bản-hiệu không cần phải vẽ những bình kì-dị làm là mất thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Bà vậy giá bán lại đắt quá, mà vị tất có được công-hiệu cho lắm chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÉS
54, Phố Tràng-tiền 54
HANOI

Xin xem kỹ cẩn-thận kẻo [illegible] trong thì [illegible]

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Tôi tôi là Lê-xuân-Phy có lấy tên Lương-thị-Liên, 25 tuổi làm vợ-lẽ. Bây giờ tôi ấy hư quá, tự bỏ nhà chồn đi đã mấy hôm nay, tôi đã làm giấy lên tòa bỏ nó rồi, vậy xin các ông, các bà ai là người quen-thuộc tôi, từ giờ về sau nó có đến vay mượn gì thì tôi không chịu trách-nhiệm nữa.

5.951 *le 21 Novembre 1926*
Ký tên: Lê-xuân-Phy

NHẬN DỊP BÁO CAO
Không đâu có hàng rẻ bằng

Bản tôi vừa mới nhận được ở bên Tây gửi sang những mươi nhăng sau này. Giấy gai rẻ để khâu bao, công là các thứ *Bao gạo Bạc Lanh, rực Tím, bao cô, bao mốt, đầu cổ cổ.* Miễn tôi lại có bán các thứ: *Nước Hoa, Sáp Thơm* và *Bát Máy hiệu « EDAC ».* Khân dịp giá tiền bao tây cao, cho nên tôi mua được những thứ hàng trên này rẻ lắm. Bo giá bây giờ cứ mỗi thùng trước, thì mỗi đồng bạc ba tôi 0$25, vậy bạt giá được bao nhiêu, tôi xin hiến các qui-khách hết cả. Qui-khách chiếu-cố đến mua hàng ở bản hiệu sẽ biết cho là sự thực, không xin mua ngay, bản cũ đặt mẫu này chính là cái hoàn mà không mua nàng trên mẫy bản cháy lắm. Kính cáo.

ĐỖ-LONG, 9, Rue des Pavillons-Noirs nổi tại, Phố Hàng Mã-Mây Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÉS

Trước mỗi bữa cơm chính nông mấy dọ.

Giá tiền 0$80

Dépuratif Ribal
Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng-độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, tro các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÁO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi
3002

VỆ-SINH-BÁO
Direction: 59 Rue Paul-Bert — Hanoi — Téléphone N° 96

Tòa báo VỆ-SINH đến nay đã nhận được ngót một vạn bức thư xin gửi cho báo biếu không. Vậy chi nay mai là hết số báo biếu không và Báo-quán không nhận giấy xin nữa. Vậy ngài nào còn chưa gửi tên đến thì nên kịp gửi, kẻo muộn.

Nay làm sổ mới, vậy ngài nào *xưa nay vẫn nhận được báo, cũng cứ viết thư về cho* thì mới có tên, và sau mới còn có báo biếu gửi đến.

Cho tiện việc vào sổ, xin các ngài *viết thư thật vắn-tắt*, và cốt nhất là *biên tên và chỗ ở cho rõ.*

Ở góc bức thư, xin *để lo lên lĩnh* các ngài ở vào nữa, để khi đến nơi, xếp ngay thư tỉnh nào vào tỉnh ấy cho tiện.

Vệ-SINH-BÁO
3002

Hoàng Quang-Thiện
BIJOUTIER
CERTIFICAT D'ART DÉCORATIF
91, Rue des Changeurs, Hanoi
Nhà làm đồ vàng, bạc rất khéo và cẩn thận.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh sốt rét.

Mắc bệnh sốt, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh sốt, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

0$50 một ống cân cachets
3001

POSTES RECETTE AUXILIAIRE HANOI B.

Sở Bưu-điện phố hàng Bồ Hanoi

Hòm bỏ thư của sở gắn thép phố hàng bồ mỗi ngày 7 chuyến lấy thơ. Những thơ từ bỏ vào hộp ấy sẽ được đi rất nhanh chóng.

Ở đây có bán cả các thứ tem, giấy tín chỉ, nhận thơ recommandée, bán và phát những Mandat Tây và Mandat Đông-pháp.

Các ngài có cần nói điện gì xin cứ đến đấy lúc nào cũng có người chực tiếp.

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Urojormine

Giá 1$30 một hộp

CÁC THẦN ÁI-TÌNH RỬA RĂNG

Này trông các thần ái-tình kia, các thần rửa răng cho mỹ-nhân kia có bận không? Hẳn ấy dùng gì mà rửa răng thế? Chắc là dùng DENTOL. Vì rằng. . . . .

Thuốc DENTOL (nước, bánh hay bột), là một thứ thuốc rửa răng vừa có chất trừ-độc, lại có vị thơm rất mát.

Thuốc ấy chế theo công-việc khảo-nghiệm của ông Pasteur. Trừ được hết thảy vi-trùng trong miệng, uống được và trị được bệnh sưn răng, bệnh sưng lợi, sưng cổ. Dùng trong mấy ngày, là răng trắng bong và mất hết xỉn.

Dùng thuốc ấy trong miệng có mùi mát lâu bền. Trừ độc được trong 24 giờ.

Giấm nguyên-chất vào bông mà dùng, thì trị bệnh đau răng rất hiệu.

Thuốc DENTOL bán ở các hiệu lớn bán nước-hoa, và các hiệu bào-chế. Bán buôn tại Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

Mal de Dos et Troubles Urinaires

Voici des signes importants pour reconnaître la faiblesse des reins et voici le traitement qu'il est utile de suivre si vous éprouvez des douleurs aigües ou sourdes dans le dos.

De même si vous ressentez des troubles urinaires avec urines troubles, foncées ou qui déposent, n'hésitez pas à employer les Pilules Foster.

Bien des douleurs et des signes inquiétants ont disparu, grâce à elles, d'une façon rapide et définitive.

Elles sont excellentes contre la cystite, le catarrhe et l'inflammation de la vessie, l'incontinence, les envies fréquentes avec brûlures.

PILULES FOSTER pour les Reins et la Vessie

La boîte: 7 fr. 80 — La double-boîte: 14 fr.
Toutes Ph^ies ou I^e. H. Binar, pharmacien, 25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

Thuốc hiệu

ASPIRINE

DES

USINES DU RHÔNE

là thuốc để uống trị những bệnh: Nóng lạnh, sổ mũi, rêm mình các chứng rét cử. Nhức đầu, nhức ốc, nhức răng đau mình, đau mỏi, đau lưng. Nhức gân cốt, trật cẩ. có bán cùng trong các nhà bán thuốc. Phải đòi hỏi cho đặng hiệu "USINES du RHÔNE" mới chắc thuốc tốt, tinh trong và thiệt hiệu-nghiệm.

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU

DOCTEUR CASAUX

DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến-hiệu lạ thường — Không sót — Đỡ lâu không hỏng — Rẻ tiền

Giá một lọ có ống nhỏ rọt. . . . . 0$90

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:

PHARMACIE CHASSAGNE

59, RUE PAUL-BERT, HANOI

● *Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:*

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã tiêu tán đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:

Đau tỳ vị, bệnh dầy, bệnh ợ chua, vân vân...

Giá bán: 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bảo-chế

CHASSAGNE

9, Rue Paul Bert, Hanoi

SỮA BÒ HIỆU BERNA

là thứ đồ ăn nhứt bổ cho người lớn và trẻ-con.

Sữa nguyên-chất làm tại xứ Thụy-sĩ

Bán tại: **L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đông-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh.**

3007

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bản từ tám giờ sáng.

LAN-PHƯƠNG

79, Hàng Bào, Hanoi

Bản-hiệu chuyên làm khăn xếp đã lâu năm, làm được kiểu dáng đẹp để chắc chắn hơn mọi nơi. Nay có làm cả mũ nút chai (liège) đủ các lối, Hàng gửi lĩnh hóa giao ngân, nhưng phải gởi một phần tiền trước.

Khăn 7 nếp không kể chữ nhân

Nhiều tây. . . . . 3$80 - 3$00 | Lượt, . 2$50 - 2$00 - 1$20 - 0$60

Mũ nút chai: 3$00 - 2$50

3052

祥利裕 YU-WO-TSEONG

VENTE EN GROS

48, Rue des Cantonnais, 48

Hanoi (Tonkin)

TÉLÉPHONE N° 266

Bản-hiệu có bán buôn các thứ vóc nhiễu, hàng tàu nhiễu lãm, hàng thật tốt, giá thật rẻ.

Có bán sỉ hàng to cho các nhà Bắc-kỳ như the, nuyên, lĩnh, lọa, hàng, quế, sản vân vân và hàng Saigon như lĩnh, the, sản vân.

Nay mới có đủ các mặt hàng thêm, mong đến ai nấy mua cũng khắp. Những hàng nay bán buôn từng tấm, chứ không bán lẻ nơ không có mẫu gửi đi xét tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể cắt được.

Quí-khách ở gần nên đến bản hiệu mà mua, xa ở mua thì gửi thư về, bản hiệu sẽ gửi contre remboursement.

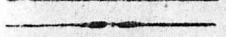
Cẩn-bạch

YU-WO-TSEONG

3015

MUỐN THỬ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RÙNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

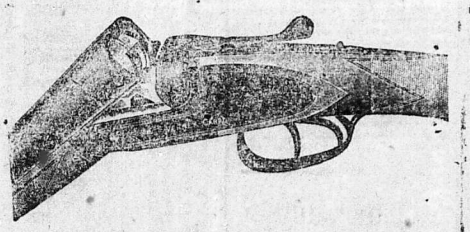

DELEULE ET DETOUILLON

76, Rue Jules-Ferry, Hanoi

Súng và thuốc đạn hiệu « *Verney Carron* »

MUỐN HỎI TIN TỨC GÌ HAY GIÁ CẢ SẼ TRẢ LỜI NGAY

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Ai ở các công sở nhà, khi đổi chỗ ở, muốn báo tin ở nơi đến chỗ mới, thì gửi cho báo-quán 6 hoặc 12 quốc bảo, chữa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đây, và gửi theo hai bảo (0$12) hằng tem cũng được, đã nhỏ tiền giấy quán khán.

Bổ sĩ không gửi tiền thoại thì số đi nguyên như cũ hoặc phải trả nhận lem.

Cách chế-tạo tối-tân của Pháp

HOTCHKISS

Một cái kiểu độc-nhất vô-song. — 12 mã-lực. — Về đường lịch-sự và về đường cơ-khí cũng hơn các kiểu có tiếng nhất thế-giới, mà lại hơn các kiểu khác về đăng giá rẻ và về sự tinh-vi của các lối chế-tạo Pháp.

Vừa có những tính chất hay của các kiểu xe nhỏ và các kiểu xe lớn.

ĐỐ LÀ KIỂU XE:

« LE JUSTE MILIEU »

Xưởng xe ô-tô BOBILLOT

3019

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Để năm mươi năm nay nhiều người cũng đã biết nước cỏ chất sắt là một thứ bổ ích cho họ, nên họ bắt chước mà nung những đanh sắt cho đỏ rồi bỏ ngâm vào bình đựng nước. Như thế thì nước ấy không bổ ích gì cả, vì nếu người ta muốn cho thuốc với sắt mà ngấm vào trong thân thể được thì tất phải chế tạo ra cũng giống như nguyên chất của thứ ăn mới được. Chính một ông đại danh-y là quan bác-sĩ Rabuteau ở Ba-lê, ngài đã tìm ra cái ích lợi của sắt mà chế lẫn với thuốc để ngấm vào thân thể, là thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thực là công-hiệu lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ, đỏ da thắm thịt, sức lực mạnh mẽ, khỏe mạnh là lùng, trong mình khoan khoái.

Ăn uống để bền và lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hiệu thuốc thế lớn đều có bán cả.

3045

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì tức khắc tuyệt nọc

RÔM-SẨY

Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudel thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sẩy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý mà công, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn: 0$50

Bán tại hiệu Bảo-chế

CHASSAGNE

Số nhà 59, phố Tràng-tiền

HANOI

3067

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

MÁY NÓI « ODÉON »

Hòm gỗ sơn, cái bàn dùng được hai việc, dùng đĩa chạy saphir hay đĩa chạy ghim cũng được cả. Máy tốt mà êm.

35$ và 25$

Có nhiều đĩa hai mặt.

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

VÈN ĐẾN ĐỌ MÀ HỎI:

ŒNO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm nà dân bà ở cữ . . . . . Một lítre:* **2$40**

Trước khi ăn cơm nắng một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai:* **1,25**

GRANULÉ HISTOGÈNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai:* **1,25**

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai:* **1,25**

GOUTTES NUTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai:* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

3003

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần mua phải nộp ngay 20 quan và trong 25 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo như các điều khoản nói trong loài (Nhờ vậy mỗi ngày chỉ đỏ ra mấy xu, có thể làm nên giàu có được).

Nộp tiền lần đầu được ngay nói số vé, nhớ mình mình có quyền xổ-số, mà lần rút số nào cũng được cả, như thế đỏ công nỗi tiền với vậy, nếu vé của mình trúng số được lĩnh nguyên số tiền. Mỗi cái vé PANAMA thì nào cũng trúng một lô, giá tiền lớn từ 500.000 nhỏ đến một 1.000 quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách đặt lãi chắc nhất và lợi nhất

Có đến 200 triệu quan được trúng số

Nếu bỏ những số được trúng số gửi cho người dự cuộc không lấy tiền, vì mỗi kỳ có số trong hơn kỳ hàng năm

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc xổ rút số, thì gửi 70 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paradis, MARSEILLE (France)

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn — Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)